



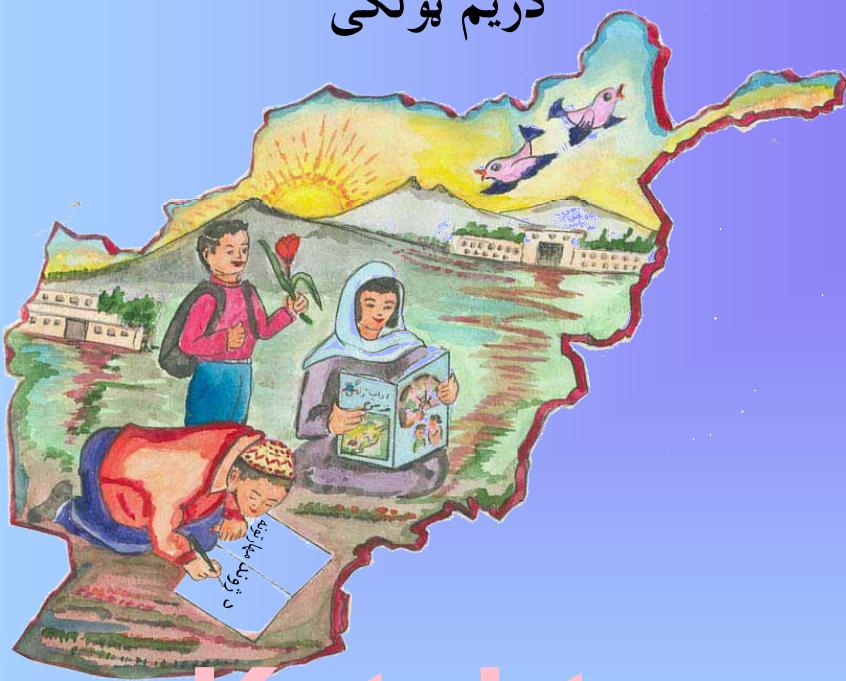
د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د بنوونکو د روزني
او د ساینس د مرکز معینت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

کې پې اخیستنه او خرڅونه په
رنې چلنډ کېږي.

د ژوند مهارتونه

دریم تولگی



ناپاڼه ۱۳۹۰ هـ. ش.

Ketabton.com



د پوهنځی وزارت
د تعلیمی نصاب، د بیوونکو د روزې
او د ساینس د مرکز معنیښت
د تعلیمی نصاب د پراختیا او درسې
کتابخانو د تالیف لوی ریاست

د پوهنځی همکاریوونه

دریم، پړلګۍ

الف

د چاپ کال: ۱۴۹۰ هـ . ش.

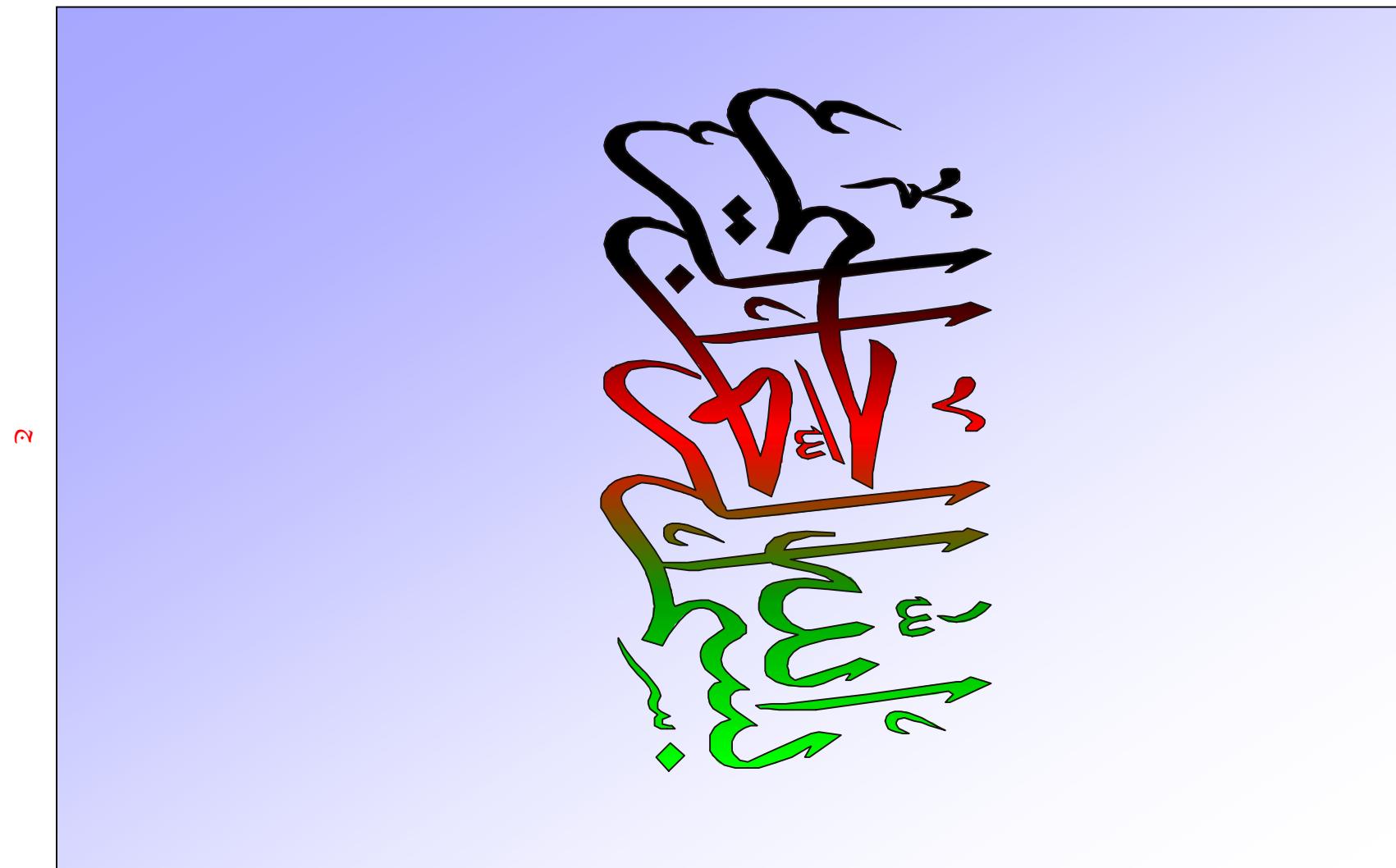
د کتاب د تالیف، څېړنۍ او تدقیق کمپېټې

لیکوالا:

۱. تربیانا سستان محب زاده د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د بیولوژی دیپارتمېنت علمي غړي.
۲. د سر مؤلف مرستیاله پروین قاریزاده اعلی د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د بیولوژی دیپارتمېنت آمره.
۳. د سر مؤلف مرستیاله رابعه منصور د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د فریک دیپارتمېنت آمره.
۴. د بیاډولکی: د مولف موستیاں سهراب دیدار د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د بیښتو دیپارتمېنت علمي غړي.

تاپید او مطالعه:

- درسي او مشنالو هرجي د دیني، پوهنۍ او عالي تحصیلاتو د کمپیوټرنو محترم غړي.
- د تدقیق او څېړنۍ کمپېټې:
- د کابل پوهنۍون:
- پوهنۍ وزارت:
- پوهنۍ دكتور الف شاه خملان د توګليز و علومو د پوهنځۍ استاد.
- پوهنۍ حمید الله ویدا د پوهنۍ وزارت د علمي شورا غړي.
- محمد عزیز پېښياری د پوهنۍ وزارت سلاکار.
- غلام سرور بغدادي د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د دری دیپارتمېنت علمي غړي.
- د کابل بشاره د پوهنۍ ریاست:
- رحمت الله د میرویس هوکي د لیسي پښونکي.
- فریده د قاری عبدالله د لیسي پښونکي.
- د کولمبيا پېټه:
- سورسن وردګ. فوھنگي او سیاسې بروخو د څېړنۍ کمپېټې.
- د محتوا، دیني، فوھنگي او سیاسې بروخو د څېړنۍ کمپېټې.
- دکټر عطاء الله واحدار د پوهنۍ وزارت ستر سلاکار او د نشر لنټوریس.
- حیات الله ناصر د پوهنۍ وزارت د علمي شورا غړي.
- دکټور محمد يوسف نیازی د پوهنۍ وزارت سلاکار.
- د څېړنۍ او تدقیق د خارنې کمپېټې:
- دکټور اسدالله محقق د تعلیمي نصاب د پراختیا، د بیوژنکو د روزې او د ساینس مرکز معین
- دکټور شپر علی ظرفني د تعلیمي نصاب د پراختیا د پژوړې مسؤول
- د سر مؤلف مرستیا عبدالظاهر ګلستانی د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس طرح او دیزاین: حمید الله غفاری





ملي سرود

دا وطن افغانستان دی داعزت د هر افغان دی
کورد سولی کورد توري هر چي بي قهرمان دی
دا وطن د ټولو کوردي د بلوچه د ازبکه د
د پښتون او هزاره وو د ترکمنه د تاجکه د
ورسره عرب، گوجردي پاپېریان، نورستانیان
براهوي دي، قرباش دي هم ايماق، هم پشهيان
دا هيءواد به تمل ځلېږي لکه لمړ پېرسنه آسمان
په سينه کې د آسيا به لکه نده وي جساویدان
نوم د حق مودي رهبر وايسو الله اکبر وايسو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهنې د وزړې بڼام

گرانوښوکو او زده کوونکو،

ښرونه او روزنه د هر هپواد د پر اخنيا او پرمختګ بنسټه جوړوي. تعليمي نصاب دښوونې او روزني مهم توکي دی چې د علمي پرمختګ او تولني د اړتیاوو له منځي رامنځته کړوي. خرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنېزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعليمي نصاب هم علمي او رغنه انشاف و مومۍ. البته نه بناي چې تعليمي نصاب د سیاسې بدلونوو او د استھانو د نظریو او هیيو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتو چمتو او ترتیب شوی دي. علمي ګټورې موضوع ګڼې پکې زیاتې شوې دي. د زده ګډي په بهېر کې د زده کوونکو فعل سابل د تدریسي پلزن برخه ګرځیدلې ده.

هيله من یم دا کتاب له لارښتونو او تعليمي پلزن سره سم د فعالی زده ګړې د متودونو د کارولو له لاري تدریس شې او د زده کوونکو مینداي او پلرونې هم د خپلو لونو او زامنو په باکفیته پښونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته و ګډي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسه شي او زده کوونکو او هپواد ته بې پرداوې ور په برخه ګړې.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زمرد ګران استادان او پښونکي د تعليمي نصاب په رعنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤولیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیارت کاردي چې د پوهنې تعليمي نصاب د اسلام د سپیځای دین له پښتونو، د وطن دوستي د پاک حمس په ساتلوا او علمي معیارونو سره سم د تولني د خرګندو اړتیاوو له محې پرداختی وموږي. يه دې هېگر کې د هپواد له تولو علمي شخصیتونو دښوونې او روزني له پوهانو او د زده کوونکو له میندو او پلرونو شخنه هيله لرم چې د خپلو نظریو او رغنه وداندېزونو له لاري زمود له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لاښه تالیف کې مرسته کړې، له ملي او له تولو هغتو پوهانو شخنه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې پې مرسته کړې، له ملي او نړيو الور دزنو موسسو، او نورو ملکو هېډادونو شخنه چې دنوی تعليمي نصاب په چمتو کولو او تدرین او د درسي کتابونو په چاپ او ویش کې پې مرسته کړې ده، منه او درتاوی کرم. ومن الله التوفيق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د پوهنې وزیر

لو ليک

منج

لمړۍ فصل

شډپور سولیک

- ۱ سوله یېز ژوند.....
- ۲ د سوله یېز ژوند لارې چاري.....
- ۳ له نورو سره ګډ ژوند.....
- ۴ له نورو سره خواخوبۍ.....
- ۵ ځان پیښندنه.....
- ۶ حق غوبښته.....
- ۷ زړورتیا درلودل.....
- ۸ د ستونزو پیښندنه.....
- ۹ د ستونزو حل.....
- ۱۰ غوسه.....
- ۱۱ تېربنده او پېغایله.....
- ۱۲ د لوړمړۍ فصل لنه یېز.....
- ۱۳ ښکر ایستال.....
- ۱۴ خپیر رسول.....
- ۱۵ خوشبختي او بدینېي.....
- ۱۶ نېټه شخص.....
- ۱۷ نېټه اخلاق.....
- ۱۸ ځان او نورو ته درناؤوي.....
- ۱۹ د نورو قدر کول.....
- ۲۰ نېټه نظر ورکول.....
- ۲۱ له نورو سره نېټه چلنډ کول.....
- ۲۲ په ځان او نورو مهرباني.....

دویم فصل

- ۲۵
- ۲۶
- ۲۷
- ۲۸
- ۲۹
- ۳۰
- ۳۱
- ۳۲
- ۳۳
- ۳۴
- ۳۵
- ۳۶
- ۳۷
- ۳۸
- ۳۹
- ۴۰
- ۴۱
- ۴۲

۲۳	صبر او حوصله
۲۴	دنورو خبرو ته غوره بنيول
۲۵	د اختلافونو په باره کي مفاهمه
۲۶	د دويام فصل لنديز
۲۷	د نورو خبرو ته غوره بنيول
۲۸	د طبیعی یېښو خطر ونه
۲۹	له حیوانی نارو غیيو څخه ځان ساتل
۳۰	په کور کي له خطر ونو څخه مختنوي
۳۱	په سرکونو باندي له خطر ونو څخه ځان ساتل
۳۲	د ماین او وسلې څخه ځان ساتل
۳۳	د غیر صحی او بوا له خطر ونه ځان ساتل
۳۴	د حفظ الصحی ما عاتول
۳۵	د دریم فصل لنديز

دریم فصل

۳۶	توده او سړه هوا
۳۷	د طبیعی یېښو خطر ونه
۳۸	له حیوانی نارو غیيو څخه ځان ساتل
۳۹	په کور کي له خطر ونو څخه مختنوي
۴۰	په سرکونو باندي له خطر ونو څخه ځان ساتل
۴۱	د ماین او وسلې څخه ځان ساتل
۴۲	د غیر صحی او بوا له خطر ونه ځان ساتل
۴۳	د حفظ الصحی ما عاتول
۴۴	د دریم فصل لنديز

څلورم فصل

۷۱	دنورو د نظریو قدر کول
۷۲	زمونید هبورا د قومونه
۷۳	زمونید هبورا د قومونه
۷۴	زمونید هبورا د زېي
۷۵	ورته والي او قومي دودونه
۷۶	پباري او کليو الی ژوند
۷۷	د څلورم فصل لنديز
۷۸	د څلورم فصل لنديز
۷۹	د څلورم فصل لنديز
۸۰	د څلورم فصل لنديز

د بنوونکي له پاره عمولی لارښوونې:
گرانو بسوونکوا د دریم ټولکي (د زوند مهارتونه) کتاب د فعل سیستم (شاگرد
محوری) له مخپ تالیف شوی دي. دغه هدف د تولنې د چیانو د لوړښیر اړتیاو یه یام کې
نیولو سره تاکل شوی دي. هیله من یو چې دغه هدف د تولنې د چیانو او له یو ه سالم
انسانی ژوندانه سره د هغوي مینه رامختنه کړي.

که خده هم د کتاب په لیکلو کې لپتولیر موجود دي (هغه هم د بسوونکي له پاره عمومي
لارښوونې او د زوند کړي فعالیت) په بشپړ او هر اړخیزه توګه په لوړړي برخه کې لیکل شوی
دي. بنساغلي بسوونکي زیاتنه ګتیه ترې اخیستلي شي او دغه راز د کتاب په ځینيو منځونو کې
دزده کرونکو له پاره هم ځینې فعالیتونه روښانه شوی دي. د کتاب د جوړښت په پاره کې
باید و اویو چې کتاب څلور فصلونه او ۱۴ لوسته لري د کتاب فصلونه او لوستونه له یو
بل سره منطقی ارتباط لري په یو کال کې ۳۵ درسي ساعتونه ورته تاکل شوی دي.
د یادولوړو ده چې د لوړۍ او دوهم فصل له پاره درې اضافي ساعتونه او د دوو
وروستنيو فصلونو له پاره دوه اضافي ساعتونه په یام کې نیوال شوی دي چې د ځینيو
معدلتونو د رامختنه کېدو په په وخت د ساعتونو د له لاسه ورکولو یا د زونه کرونکو د
عالقې وړ فعالیتونو د تکرار په وخت کې ترې استفاده وشي.

هر لوست دووه منځه دي چې په لوړۍ منځ کې سر لیک، موځه، فکر رامختنه کروکې
پوښتنې، انځورونه او د زونه کرونکو له پاره یو دوه زونه کړي فعالیتونه ځای شوی دي په
دویم منځ کې د لوست متن د متن د اساسی مفاهیمو په پاره کې پوښتنې، د تدریس شوی
لوست ارزیابی او کورنې، دنده ځای شوی ده. لوست ورکول هغه وخت نېه اغیزه لري چې د
زونه کرونکو له پاره د زونه کړي په یو رښتنې چایپریال په لاندې تونګه رامختنه شي.

د زونه کړي چایپریال

۱- هره ورځ خپل لوست په سلام ويلو او احوال پوښتنه پیل کړي. له هغه زونه کرونکو
څخه چې په سترنزو اختمه دي د یېلکي په توګه ناروغه شوی وو یا شه نورې ستوښري یې
درلودې پوښتنه وکړي.

۲- له زونه کرونکو سره په خندا او خوشحالی خبرې وکړي هشته وکړي چې د تولکي
چایپریال د خوشحالی له پاره له مناسبو کیسو او لطیفو خنډه کار واخلى.

۳- د زده کورونکو خبرو ته په درناوی سره غوره و نیسی. هشده و کړي چې د پښتنې د

کولو او د نظر خرگندولو رو جیده بې پیاوړې کړي.

۴- زده کورونکي هر کوچنې پر مختګ ته وهځوئ او د هفوی د زیارتاینه وکړي.

۵- د زده کورونکو سره له ملنډو او سپکو الفاظونه ده وکړي.

۶- د ټولګي د ټولنډه هغه انځورونو ښکلې کړي چې زده کورونکو کښلي وي.

۷- معیوبو، معلولو او هغوزده کونکونکو ته چې له چا سره نه کینې (کوشه ګیږي، وي زیاتمه پاملنډه

وکړي. د هغوي د فعالیتونو په ابتدا کې ورسه مرسته وکړي چې د هغوي د هڅوئي وړګړۍ.

۸- د لوسټ له پیل تر مخنډ کتاب په فصلونو کې ټول لیکل شوی موضوعات له نظره
تیر کړي چې عمومي هدفونه دره خوکند شي. خان سره فکر وکړي چې څه دول کولی شئ زده

کورونکي پوه کړي.

۹- راتلونکي لوسټ ته د تیاری له پاره د لوسټ د هدف برخې، فکرا منځته کورونکي

پښتنې، په انځورونو کې مهم ټکي، زده کونکو زده کړي فعالیتونه، دلوسته متنه، د ارزیابي او کورنې دندې برخې نښه مطاعده او تحلیل کړي.

۱۰- پساغلې بنوونکي دې د نوی لوسټ د انځورونو او رسماونو د تشریح او تحلیل او پر

هغه پورې د اړوندو کیسو د جوړولو له پاره بشپړ تیاری ولري. د لوسټه متنه او عبارت دې به لوره او از ووايې او مفهوم دې په ساده ژبه بيان کړي او د روسټه دې له زده کونکو خونکه د هغه علمي مفهوم وغواړي چې ويسي وايې او کلمه دې له زده کونکو سره په چوړه خوله لوسټل تعرین کړي او د لوسټ د مفهوم پښتنې دې تړي وکړي.

۱۱- له احوال پښتنې خنډ وروسته په تیر لوسټ یو نظر وکړي جملې او کورنې دندې انځورونه وکړي او تشریح بې کړي له خزو زده کونکو خنډ وغواړي چې خپلې جملې وړايې او خپل انځورونه تشریح کړي له هغنو وغواړي چې د تیر لوسټ له دیز او یاهغه څه چې له څخو میندو او پلرونو خنډه بې او ريدلې وي د کورنې دندې په توګه وړايې.



۱۲ - باغلی بیوونکی دی په تیر لوست باندی له نظر خنده و روسته دمثالونو او پیښتو په اسطه د تیر لوست ارتیاط دنوی لوست سره و کړي. دنوی درس په هدف زده کونکی پوره

کړي شي چې د دی لوست له زده کړي و روسته کوم مهارت او توانا یې ترلاسه کوي او په هغه لوست له پوهبدو و روسته دهغوي په سلوک کوم مشبت بلون را منځه کېږي او خه دول دخوبې، احساس کوي

۱۳ - باغلی بیوونکی دی نوی لوست په هغه پیښتو پیل کړي چې له هدف ځنده و روسته څای په څای شوی دي. د اسې پیښتو طرحد کول په حقیقت کې د زده کونکو دنوی

لوست په باره کې دهغوي پخوانی معلومات معلوموي او هغوي دي ته هخوی چې فکر و کړي.

۱۴ - د لوست زیاتره برخنه انځورونه او رسمنه دی چې بايد په خپله د زده کونکوله خوا نشریج شي.

زده کونکو تهدي وخت ورکړي چې په انځورو نو باندې په دله بیزه توګه خبرې وکړي او و روسته دې یوتن د خپل ګروپ په استازیتوب په لوره او از تشریح کړي چې په رسمنو کې یې څه شی لیدلي دي؟

باغلی بیوونکی دی د زده کونکو د خپرو په تايد د انځورو نو او د نوی لوست د سریک يه باره کې زیاني خرگندونې و کړي

۱۵ - دنبی زده کړي له پاره سېمېه بیزو مشالونو او کیسو خنده کار و اخلي او د لوست متن په لوره او از ورایي و روسته یو د ورده کونکو ته و او اې چې لوست تکرار کړي او بیا له هغوري خنده پیښته و کړي چې د لوست د متن په باره کې څه و پوهبدل. و روسته دې هغه په ساده ژبه بیان کړي.



۱۲ - د دی مضمون زده کړه کې د زه کورونکو عملی کار، د هرامسو اجراء کول، کیسواو فکاهیو ویل او د رسمنو ایستال ضروري بلل کېږي د دی چارو سترته رسول به لومړۍ ستوزر من کار وي خود وخت به تېرېد و سره زده کورونکي ورسه عادت کېږي.

فعالیتونه اونډه اخیستنه:

- ۱۷ - بسونځي ته راتګ په لومړي یادو همه ورڅ د ټولوګي ټول زده کورونکي له څلورو څخه تر شپږو ګروپونو باندې ويښئ هر ګروپ په ځانګړې شمېر لکه (۳، ۲، ۱، ۱) اونترو ونوموئ له دغې ډلبندې، څخه د زده کړي په فعالیتونو کاروکړي
- ۱۸ - دفعاليتونه جريان کې بي زره زده کورونکو ته وخت ورکړئ چې صنفي فعالیتونو کې ونډه واخلي او په خپل خان باندې باور پیدا کړي.
- ۱۹ - بنا غلې بسونکي اد لوست په پای کې زده کورونکو ته کورونکي دنده ورکړئ له کورونکي دندې څخه موخه کورنیو ته د رسی مفاهيمو پېړول او له هغوي سره د نظر راکړه ورکړه ده. دغه رازد موضوعاتونکار د زده کورونکو د نېټه پوهېډو سبب ګړۍ او د هغوي په دایېي عادت بدليږي. هغه پونستې چې له میندو او پړونو څخه بې اوږي ټولکې ته راوري او ګټه ور څخه واخلي، دغه راز د انځورونو کېښل، جملو لیکل، د ځینو مفاهيمو لست کول په کورونکي کار کې شامل او دليلو وړ دي.
- ۲۰ - د ژوند مهارتونو په کتاب کې د زده کورونکو هر فعلیلت له پیل څخه ترپاڼي د غور او ارزیابې وړ دي.
- ۲۱ - د زده کورونکو د هميښني ارزیابې له پاره پیوه کتابچه برابره کړئ او هر زده کورونکي ته یو منځ ځانګړې کړئ. په دې منځنو کې د زده کړي په فعالیتونو کې د زده کورونکو د ونډي په هکله د خپلې ارزیابې او لمياني تېجې د زده کورونکو په سلوک کې مشبت بدلونونه ولیکې.



د هري اواني، په پايانه کې د ارزيابي د پانو مخونه و ګورئ چې د زده ګونکو له پر مختګ

څنډ خبر شئ د هغفو په باره کې چې مرستې ته اړتیا لري تاکلي تدبironه ونيسي.

۲۲- د ارزيابي د پانو سره کولی شئ د خپل لوست ورکولو په میتود او

لاړ چارو باندي باور تر لاسه کړي او زیاتنه پرمختیا وکړي که چېږي د ارزيابي، قوس نزولي وي لطفا د هغوزده ګونکو په هکله چې زیاتې مرستې ته اړتیا لري تاکلي تدبironه

ونيسۍ.

۲۳- په دي مضمون کې د اساسې مفاهيمو د زده ګړي تر لاسه کول د زده ګونکو په

چند کې عملی مهارتونه او مثبت بدلون د ارزيابي ملاک ګرځي.



ل

لومړۍ فصل

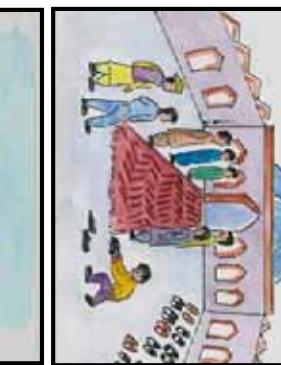


موخه: زده کوونکي به په کور، نښوونځي، جومات او د خلکو ترمنځ د سوله یېز ژوند لارې چاري
زدده کړي.



پوبتني:

- په جومات کې د کومو آدابو رعایت کول ضروري دي؟
- د کور، نښوونځي او یا ټولنې په کارونو کې مرسته شه ګتنه لري؟
- څرنګه کولی شو چې له ګوانډي سره مرسته وکړو؟
- ولې په بد عمل او وینا سره انسان له ټولنې څنډه ليري کېږي؟
ووايئي چې په انځورو نو کې څه ګورئ؟



فالېتونه:

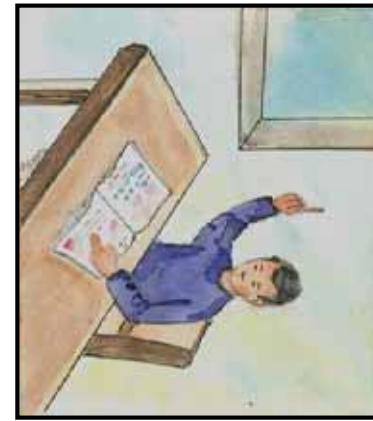
- زده کوونکي دې په ګروپونو کې لومړې بنه چلنډ او بیا بد چلنډ تمثيل او پرتابه کړي او نتیجه دې ترلاسه کړي.
- زده کوونکي دې د یوه سوله یېز ژوند بښګنې بیان کړي او ودې وايې چې یوه ستو زره څم ډول حل کړي.

وېي لوئي او مفهوم ترپ دا خل!



موب جومسات او بنبوونجى تەھۇر لە خېلىسو تولگىو سەرە يىو ھايى درس وايىو. د تولگىي، د جومات د انگىر او خېلى بنبوونجى يەساڭلو كې ونۋە اخلو. جومسات او بنبوونجى زمۇرى د تولنى يىوه كۈچىنى تۈلنىدە، غۇارو چى لە جەھمات او بنبوونجى تەخەد د يىو بىنە او سولە يىزىز ژوندانەد بىنستە اىنسىدل زىدە كېرە تەخۇر كەي شو پەنخىلە تۈلنە كى لە نورو ھېبادا لو سەرە مەرسىتە او پەن سولە او دوستى، كېي ژوند و كەرە او نىك چاند لەرە د يىو بىل پە ورەاندى لە رېبىتىيا، صىبىر او حوصىلى، دوستى، پەخالانىي اوبىنىي تەخەد كاردا خالو، چى تۈل يىو بل تەھەران او ژوند مو سولە يىزىز وي.

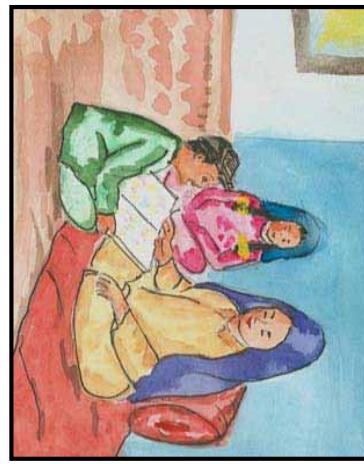
پېنستىنى:



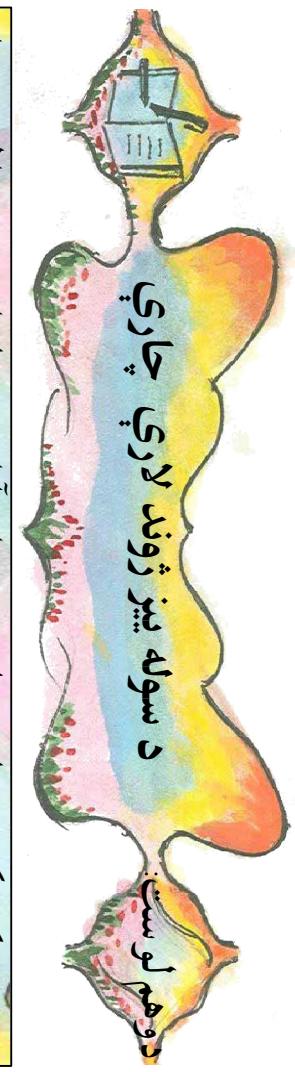
- يە خېلى تۈنۈز ژوند كى چە دول چاند غۇرە كۈرى؟

- چە دول لە نورو خلکو سەھە مەرسىتە كېرىي؟
- آياد بىنە او بەن چاند تۈپىر كولاي شى؟
- يە ورخنىي ژوند كى رېبىتىا ويل چە كىتە لەرى؟

كورنى دندە:



زىدە كۈرنىكىي دې خېلى كورنى لە غۇرۇشە يە ژوندانە كى د سولە يىزىز چاند يەھكەلە كىسىي او خېرىي و كەرە او د يىو سولە يىزىز چاند يەبارە كېي دې يىوه جەملە ولېكىي.

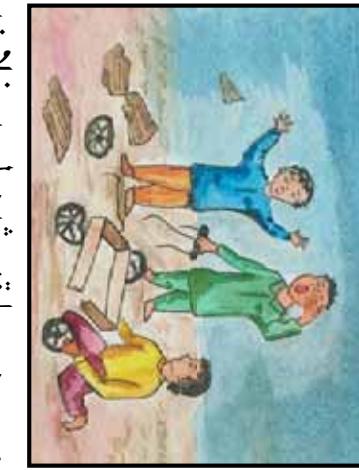


د سوله بیز روند لارې چارې

موخمه زده کونکي په سوله بیز چلنډ پوهه شي او د آرامي، سولې او برې په خاطر تري زياته
كتهه واخلي.



ووايې چې په انځورونو کې څه وينې؟



فعايتونه:

- زده کونکي دې ګروپونو کې تمثيل کړي چې دیو چا قهر څه ډول په پخلاينه
- تبلیوي یعنی له کومې لاري څخه کارواخلي.
- زده کونکي دې د سوله بیز چلنډ د ګټقې په باره کې یوه جمله وليکي او خپلو ټولکیو الو ته دې لولي.

ویی لوئی او مفهوم تری واخلى!



کله چې له چا سره مخامن کېږد بايد دوستانه
چلنده وکړو.
د خپل دوستت خبرو ته غورې کېږدو. که چېري
کوم خپلگان موجوو وي بنسنه وغواړو. که چېري څوک زموږ د ناراحتی سبب
کېږي له هغه سره خبرې وکړو او له قهر څنډه کار و انه خلو، هغه ته بیننه وکړو چې
سروله او دوستي رامخته شې او دواړه خوشحاله او سو.



پښتنې:

- له کوم سوله یېز چلنده سره آشنا یاست؟
- سوله او پیځایند څه سبب کېږي؟
- جنګ د څه سبب کېږي؟
- څرنګه کولی شو چې په سوله او آرامي
سره ژوند وکړو؟

کورنۍ دندہ:



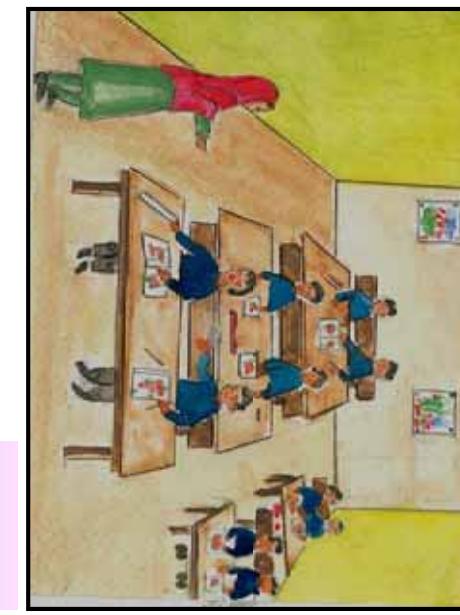
زده ګونکي دې د سوله یېز ژوند په باب له
خپلې کورنۍ سره خبرې وکړي او د څو سوله
یېزرو چلنډونو لست دې جوړه کړي.



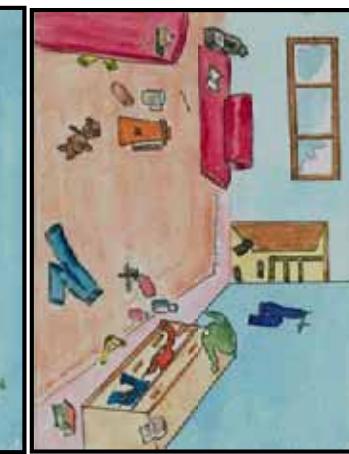
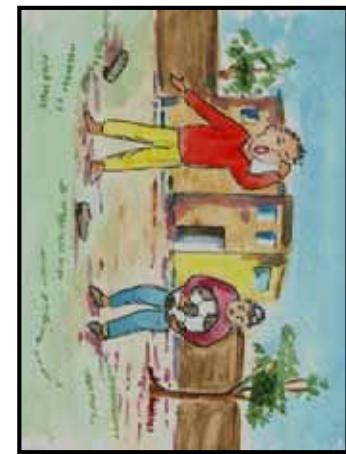
موخه: زده کورنکي به نورو سره ګه ژوند په ازېښت پوه شی د خلکو حقوق او شتمني ته درناوی ولري.

- موږ ولې په کور کې له پلاړ، موږ او ورور سره یو ځای ژوند کوو؟
- موږ ولې په تو لکۍ کې له تولکیو الو سره او په بسرونځي کې له زده کورونکو سره دوست او سو؟
- کله چې څوک مطالعه کوي او یا خبرونو ته غورښی زموږ دنده څه ده؟
- یه زور او له اجازې پرته د چا د مال او پیسو اخیستل د څه سبب کېږي؟
- آیا هغه شئی چې استفاده ترې کوئ بيرته په خپل ځای پدې؟

ووایې چې په انځورونو کې څه ویئي؟



فعاليتونه:



زده کورنکي دي د خپل خوبنې په درې کسیزو ګروپونو کې په جلا جلا ډول د خپل کورنې،
لغه سره او له خپلو تولکیو الو سره ګه ژوند تمثیل کړي.
زده کورنکي دي په کوریا بسرونځي کې د ګه ژوند بسیګنجې د تولکې په اندې څوکندي کړي.

وې لولى او مفهوم ترى واخلى

مۈزىد كور غەرپى ييو بل تەدرىنادى لرو او د كور
پەكارۇنۇ كېي لە ييو بل سىرە مەرسىتە كورو. لە خور

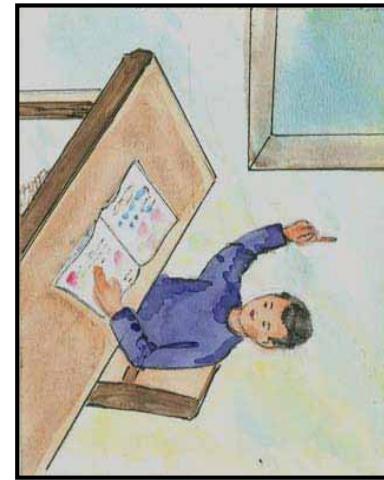
او ورور سىرە بىندە چىندە كورو.



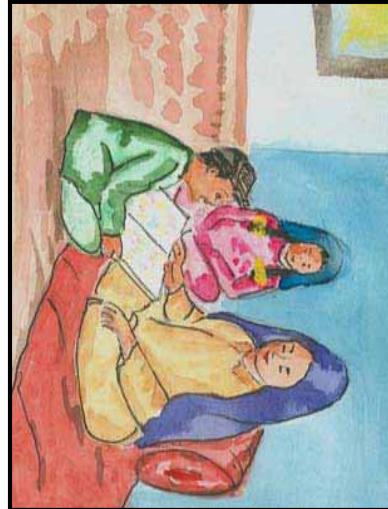
د ييو بل شىيان نە ماتتو، د كور سىامان او
وسايىل لە استىفادىي ورۇستە پە خېل ھائى بىدو. چىپ بىا ورپىسى سىركەدان نە شىو. يە
تۈلگىي كى لە خېلىو تۈلگىيرو اللو سىرە گەلە ژوند كورو. يىو لە بىلە دوستىان يىو، د خېل
تۈلگىي اال ھائى پە زور نە نىسيو، لە اجازىي پىرته د چاشىان نە اخلو د ستۇنرى د حل
لىپارە ييو بل سىرە مەشورە كورو او يىا لە بىسۈونىكى صاحب ۋەختە مەرسىتە غۇرارو.

پۈنىتىنى:

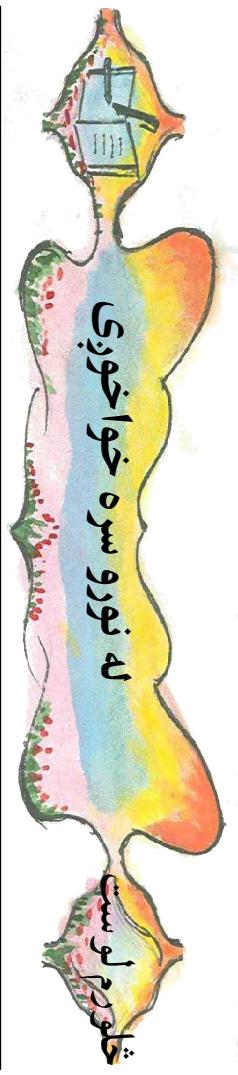
يە كور او بىسۈونىجىي كى كۆم گەلە شىيان لرو؟
ولى د نورو حەققۇ قۇرتە درىنادى لرو؟
يە گەلە ژوندۇن كىي مەشورە خەكتىھە لرى؟
لە نورو سىرە مەرسىتە خەنپېكىجي لرى؟



كۈرنى دىلە:



زىدە كۈرونكىي د گەلە ژوندانە پە بىسۈگۈر د
خېلىپى كۈرنى لە غەرپىي سىرە خېرىپ و كېرىي او د
غەنمە پە بارە كىي دىي يىو جىملە ولېكىي.



له نورو سره خواخوبی

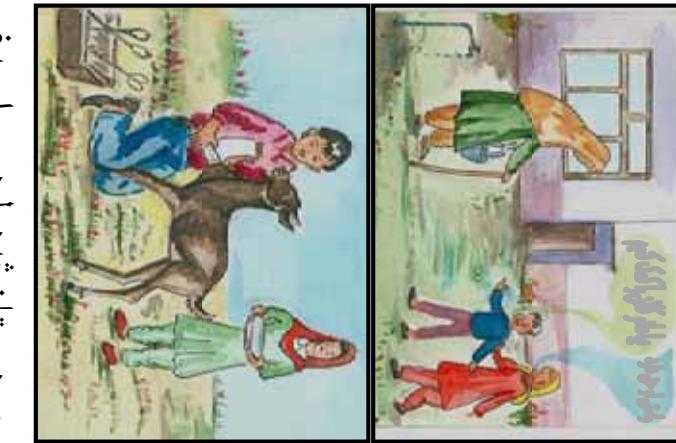
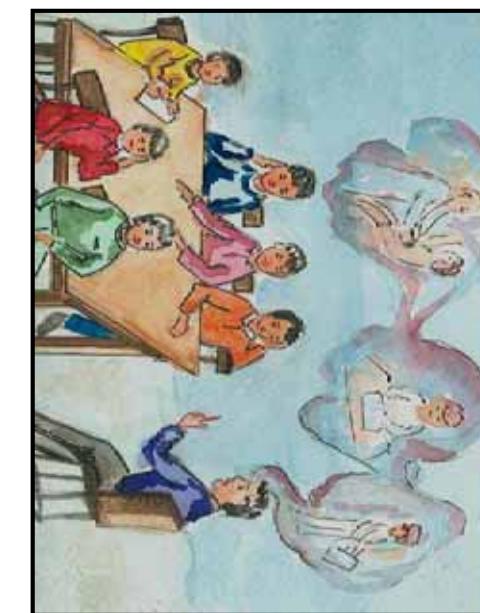
څلور مړو سست

موخه زده کروزکي باید پوهشی چې هر خوک جلا خواص او خانګه تیاوې لري باید يه تو لنيز ژوندانه کې دغه فردې تو پېښونه په یام کې ونیسي چې وکړۍ شې له نورو سره مرسته وکړي.



- آیا د نورو له پريشانې، خنځه اغپېمن کېږي؟
- له یوه تو لګيوال سره چې خپله وي خنځه مرسته کولی شئ؟
- که چېږي یو معیوب ووینې څه دول احساس کړي؟
- تاسو د غم او پريشانې، يه وخت کې له نورو څه هيله لري؟

رواړې چې په انځور نور کې څه ویسي؟



فعاليتونه:

- زده کروزنکي دې په ګروپونو کې تمثيل کوي چې دوستان څه دول د یو بل په غم او خوبنې کې ګډون کوي.
- زده کروزنکي دې د خپل یو تولکیوال په هکله چې په یو هرافیکي پیښه کې پیزان لیدلې وي، څه دول مرسته او همدردي کولی شې له یو بل سره بحث او جبری وکړي.

وېب لولى او مفهوم اړی واخلى



مودزده کونکي زيارباسو چې تل مهربان او
زره سواندي او سو. له هغنو اشخاصو او حيوانا تو
سره چې زيان ورته رسيدلى وي هرسنه کرو. د
دوستانو یه خوشحالۍ خوبن او په غم یې خپه
کېرو او له هغنو سره خواخوي وکړو.

پښتنې:

- د نورو خلکو د دردونسو او غمونسو سره
خواخوي د څه سبب کېږي؟
- د نورو خلکو د غم او خوبنې په وړاندې
خپله همدردي څه د ول څرګندولی شو؟
- آيا له معیوبو اشخاصو سره همدردي
خپله وظیفه بولی؟



کړنۍ دندو:

زده ګونکي دې د لوست د موضوع په اړوند
د خپلي کورنې له غړو سره خبرې وکړي او د
همدردي، په هکله دې یووه جمله ولکې او په
ټولکي کې دې وو ایې.





خان پېزندنە او تصمیم نیول

پىچام لوست

موخەزدە كۈونكى خىل خان او خىلە مىننە پېشىنى او دىيۇه كارد سىرتە رسولو لىپارە تصمیم و نیولى شىي

- خىل خان خىنگە معرفى كولى شى خىوك ياسىت او خە غۇرارى؟
- ولى بىسۇرەجى تە راھى او لوست كوى؟
- كە چېرى غۇرارى چىپ يەراتلىنكى وخت كى داكتىران شى خە بايد و كرى؟



ورايىچى پەئەخورونو كې خە وىنىي



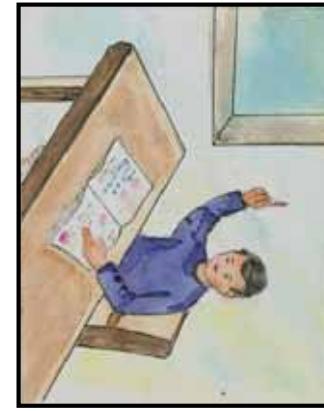
فعالىيەتونە:

- لمىزدە كۈونكى خىخە وغۇرارى چىپ يە گروپۇنو كارونو د سىرتە رسولو تصمیم خە دول تەتلىپولى.
- زىدە كۈونكى دى يە اپۇندۇ گروپۇنو كى خىپل عادتونە يىو بل تە و راپىي.

وېب لولى او مفهوم اړتی و اخلى



ما د خپل ځان په باره کې فکر کړي د. د. دریم تولګی زده کورونکی یم. خپلې جامې یاکې ساتام او د کور په کارونو کې له مور سره مرسته کوم. زد د خپل هر کار لپاره مهال و پیش لرم او له چا سره چنګ او دعو انه کوم زد لویانو خبرې اورم، خپلې نښې او بدې حانګړ تساوی پېژتم یه تولنه کې د خپل چلنډ يه بنېه والې کې هڅه کوم هر کار چې په حال او راتلونکي وخت کې سرتە رسوم د هغه لپاره مهال و پیش جوړوم چې مقصد ته ورسیږم.



پوښتنې:

- آیا د سم مهال و پیش درلود د کار و نو پید سرتە رسولو کې له مور سره مرسته کوي؟
- آیا د تصمیم له نیولو مخکي فکر کوي؟

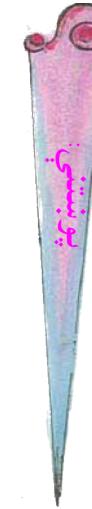
کورنۍ دند:



په دې هکله چې زدہ کورونکو خپل ځانو نه څه دول پېښندلي دې له خپلو کورنښو سره دې خبرې وکړي او د دھغو ويښاوې دې اوږدي د یسو نښه تصمیم د ګنجې په هکله دې یوه جمله و لیکي.

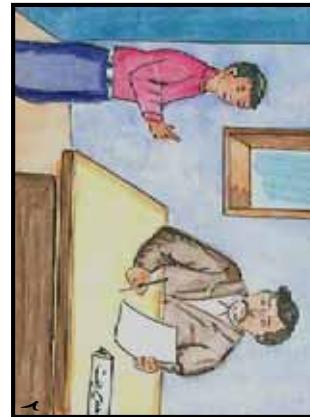
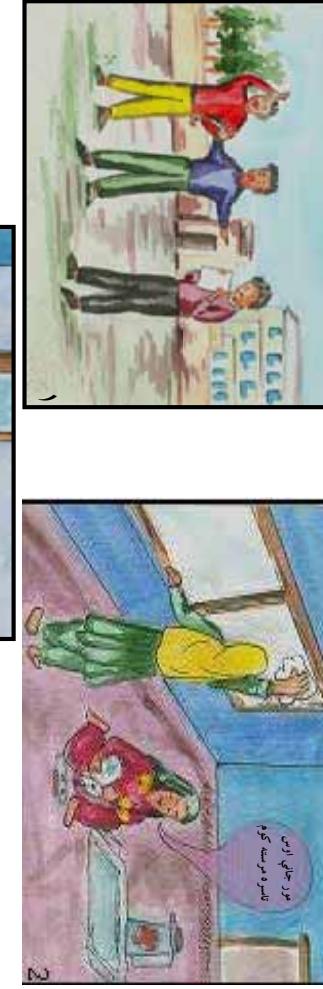


موخه، زده کروونکي په خپلو شحصي حظونو پوه شي، خپلي غوښتنې به خرکندي او خپل حق و غوښتنې شي.



- خه شى خپل حق بولى؟
- د خپلو حظونو د لاسته راولو پیاره خه دول زيار باسی؟
- د حق غوښتل خه ګتهه لري؟

وايچه چې په انځورونوکې خه ويني



فعاليتونه:

زده کرونکي دی د حق غوښتلو په باره کې له یو بل سره مفاهeme وکړي او نښد والي دی تولګيو الوته وايي.

وېب لولى او مفهوم اتىرى واخلى



هر انسان بې خېل ژوند کې حق او غۇښتنى لرى
چىي بايد د هغۇ د لاستىد راولو لىپارە كار و كېي او
زىيار و باسى. كە چىرىدى يىو انسان حقوق د نورو
خالكوتى پىنبو لاندى كېپىي بايد لە خېل حق شخىد
دفاس و كېي. مىر بايد د نظر يىه خىندىلو او
دخېل كارۇنۇ يە سر تە رسولو كېي زىيار و باسو. تىل
رىنتىيا و او يىو او نىسە كار و كېو.

پۇښتنى

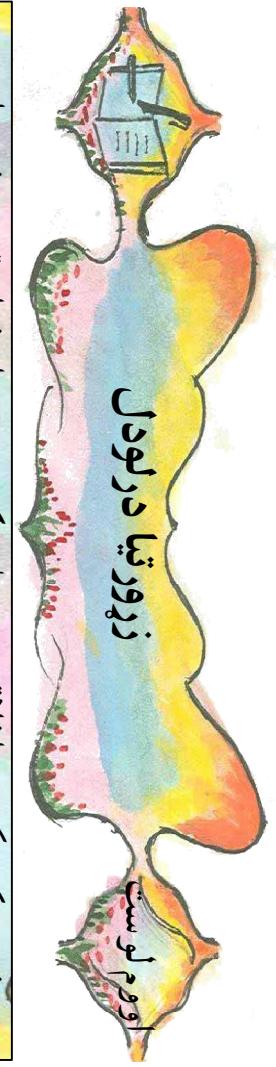
- ولې خېل حق وغوارو؟
- ۋە خېل حق وغوارو؟
- ۋە خېل حق وغوارو؟
- ۋە خېل حق وغوارو؟



كورنى دىنە:



زىده كورۇنگىي دىي د خېلىپ كورۇنى. لە غۇرۇ سىرە د
خېل حق يە هككەھ خېرى و كېي او دخېل حق يە بارە
كېي دىي يىو جىملە ولىكى.

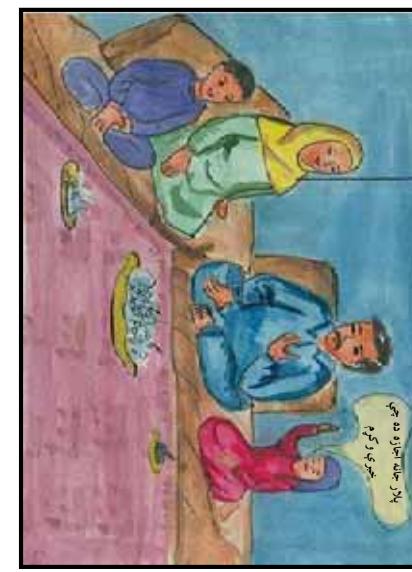


موده زده کونکی بهد اخلاقی زهورتیا په گتهه پوه شی او خپل حقوق و غوبنستای شی او حقایق بیان کوی.

- په خبروکی زهورتیا خه گتهه لری؟
- دیو کار په سرته رسولو کی زهورتیا د خه سبب کېږي؟
- له خپلو حقوقو او دنورو له حقوقو شخه ځرنګه د فاع کولی شی؟



روایی چې په اړحورونو کې څه وښی



فعالیتونه:

- زده کونکی دی په ګروپونو کې تمثیل کړي چې دیو کار په سرته رسولو کې له څه دوں اخلاقی زهورتیا شخه کار اخلي.
- زده کونکی دی څرګنده کړي چې په زهورتیا سره خبرې او یا عمل کول څه گتهه لري.

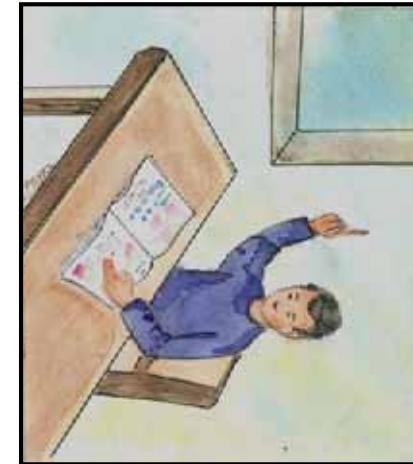
ویبی مولیٰ اور مفہوم تری و اخلى

انسانان زیورتیا او استعداد لری. خنپی له هعو ححد
کار اخلي او خنپی له خنپی زیورتیا ٿنجه کار اخستلي
نشي. له دی امله نو خلک ورتنه د خبرو کولو یا عمل
کولو وخت نه ورکوي. د داسپي خلکو ٿنچ هر ٿوک له
منچه وري او تل ورباندي ظلم کپوري. باید پوه شو چي
هر ٿوک د خبرو کولو تو ان لري او يا هم کار سرته رسولي شئي په لو مرهي گام کي
باید کوشش و کمپي چي زیورتیا پيدا کوي او له خنپي زیورتیا ٿنخه د ڪتورو
کارونو په سرته رسولي کاري واخلي.



۱۰۷

- احساس کوئی
 - کلمہ چی پہ زیر تیا سرہ عمل کوئی ختم
کرو؟
 - خرینگہ کولی شود خیل حق ختم دفاع
زہرتیا خند کار اخلي؟
 - ولی د مستونزو د حل په ره حپلی



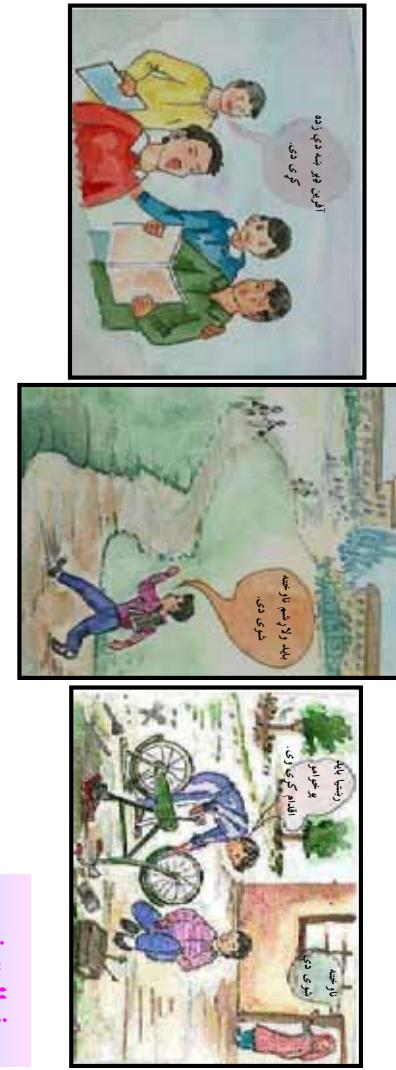
کورسی دندہ:



مشورہ اخلاقی اور بی حایہ زورتیا تو پیر و کوئی زدہ سو و لکی دی د حلبی سوری د عرو پسہ

- زده کوونکی دی په ھروپنو کی لمیو بل سره د کتاب او کتابچې د ورکبدو دعوی تمشیل کړي چې د یو بل خبرې نه اورې، دعوه نه حلېږي، چنګ پایا تنه رسینې او نورزده کوونکی د دعوی د حل یه باره کې نظر ورکوي.
- زده کوونکی دې وايې چې کلمه له کومې مستونزې سره متح شسوی او پیو ه شوسي وي چې مستونزه له کومه پیدا شوې ده او څنګه بې حل کړي ده.

فِعَالِيَّوْنَه:

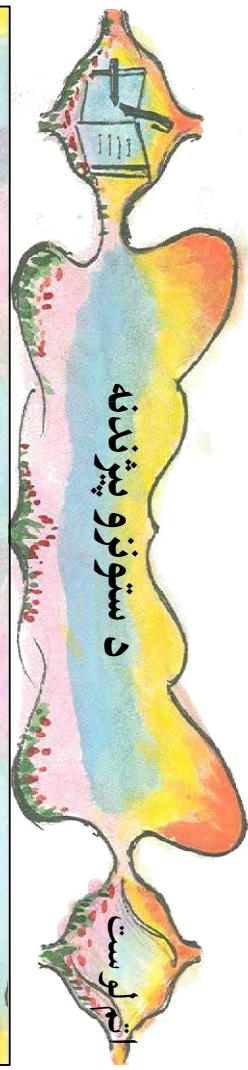


ووائی چب لیه انجور و سو سی حله وینی!



- کله مو کونبین کری دی چی خپلہ ستو نزہ حل کری؟
 - آیا د یوہ نظر ته اڑبنت ورکرو؟

موخه: زده کوونکی به سمتزی او د نظر اختلاف و پیرزی اود سویی لیاره به نظر خر چند کري.



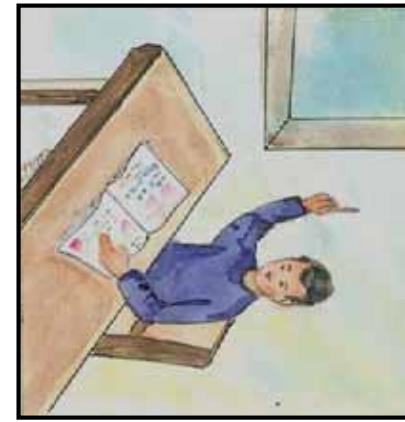
وې لولى او مفهوم اتى واخلى

انسانان يو لم بلدە توپىر لرى دغە توپىرۇندە عقىدى، نظرىاتۇر، رىنگ، پۇستكىي، سترگو، ونىي او عمر لە مخىي وىي او تر تولۇ مەممەدا چىي د انسانانو فکرونە هم يو لم بلدە توپىر لرى. ھىنچي انسانان سستۇزىدە درك كولى شىي او د حل لارە بىپايدا كويى او كە چىرى دغە لارە پەسولە يىزىر تۈركە وىي ژوندە بىر بىنە تىرىزىبىي او يو كورچىنى سستۇزە لويدلى نىشى.



پۇختىنى:

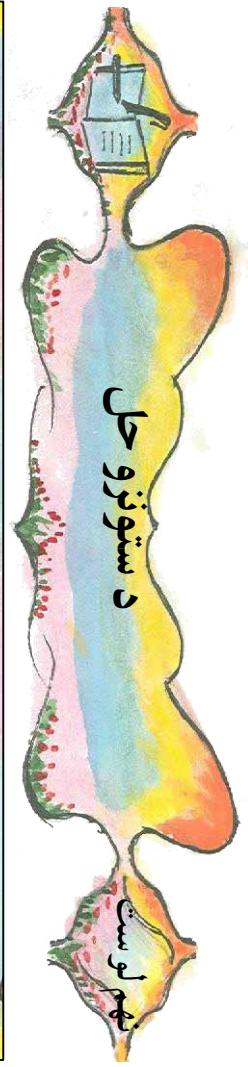
- يو سستۇزە خىنگە پېشىندلى شى؟
- كە چىرى لە موبۇ سرە د يو يى سستۇزى د حل لارى موجودىي وىي كومە بىپا تاكو؟
- كە چىرى د يو يى سستۇزى د حل لپارە د نظر توافقى نە وىي، چە كىرىپى؟



كورنى دندە:



زىدە كورۇنكىي دى د يو يى سستۇزى د حل لپارە خىنلىي كورنىي سره خىرىي و كەيى دەپى وأىپى چىي د بىلارپىلو نظرونو لە شىتە والىي سره سرە كولى شىي سستۇزە حل كېيى.

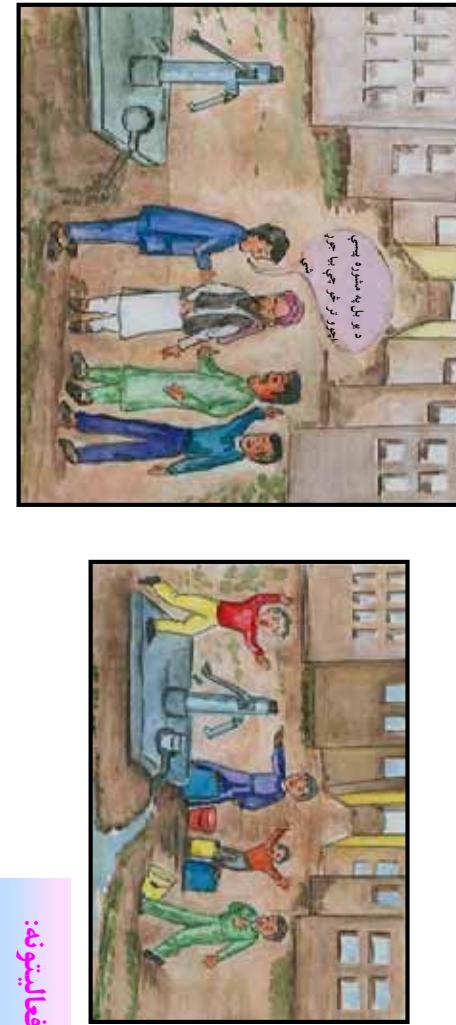


مونه زده کونکی بد تولایاکی پیدا کوي، پر ابلمونه معلوم او د حل ستونزو د حل توایاکی پیدا کوي.



- زدہ کونکی دی یه ګروپونو کی تعشیل کړي چې:
- د ټیه کار په سر تدرسلو کې که چېږي ستونزو د پیدا شتی څډنې د کړي؟
- ولی هر مطلب د خان لپاره روښانه کړو؟
- که چېږي ستونزو پیشتو شه ګتیه لړي؟

په انځورونو کې څډ وئی؟



فعاپتنې:

زدہ کونکی دی یه ګروپونو کی تعشیل کړي چې:
دوه تندې خپل منځ کې ځېښو ډی، ځېښو نه کړي او دریم نفر د هعوی د ستونزو په
حل کې مرسته کوی او هغوي پخلا کوي.
زدہ کونکی دی له یو بل سره د ستونزو د حل په باره کې نظر څرخندا کړي
لارې کولی شي ستونزو معلومه کړي.

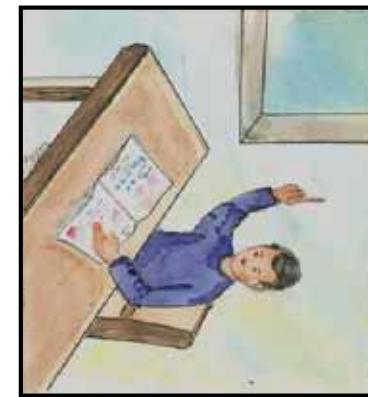
وېب لولى او مفهوم اتري واخلى



وأوري او د حل يوه مناسبه لاره غوره کړي چې د تولو یه ګته وی.

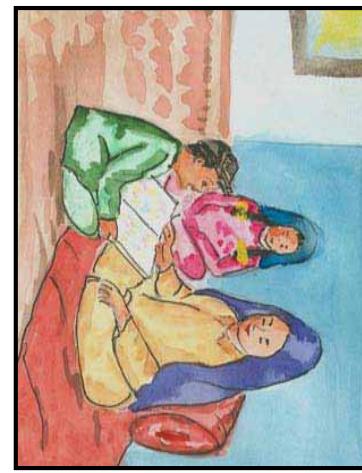
د یوې کورنۍ غږي یه یوې کورنۍ چاپېریال کې یو
ځای ژوند کوي. د کورنۍ غږي ځینې وخت له ستونزو
سره مخامنځ کېږي او دغه ستونزو د جنجال او د عوې
سبب ګرجي.

پوښتنې:



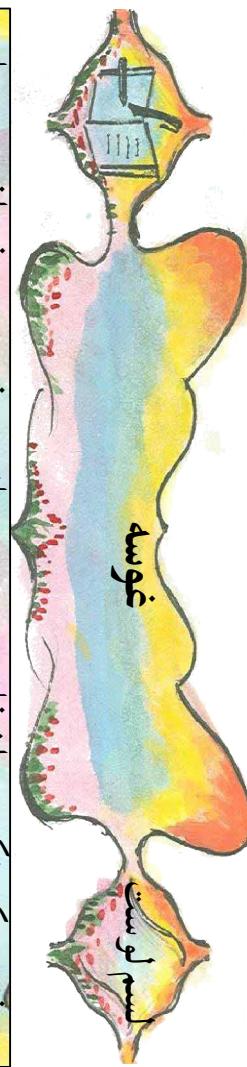
- که چېږي یوه ستونزو یه سعده توګه حل نشي
څه کېږي؟
- تر او سه پورې له کومې ستونزو سره منځ شوې
یاست؟
- د یوې ستونزو د حل لپاره څو لارې پېدا
کېږي؟ کو مه یوه تاکۍ؟
- ولې ستونزو را منځته کېږي؟

کورنۍ دند:



زده کورنکي دې د یوې ستونزو د حل لپاره له
خپل مور او پیلار سره مشوره وکړي او دې
وايچې چې د ستونزو په حل کې صبر او حوصله
څه ګته لري؟

موخه زده کوونکی بهد اشخاصو په رو حیه باندی د غوسی د منفي أغیزو په باره کی خبرتیا تر لاسه کړي او د منفي هیجانو د پیدا کپدو خنې ځان وساتي.



- څه وخت او ولی په غوسه کېږي؟
- د غوسی په وخت کې ولی جګړه او وهل تکول را منتهه کېږي؟
- ولی وايې چې د غوسی ټهواب په غوسه سره نه ورکول کېږي؟

روایې چې په انځورونو کې څه وښې



فعالیتونه:

زده کوونکی دې په ګروپونو کې تمثیل کړي چې څه شی له عادي غوسې څخه د

جګړې سبب کېږي؟ یعنې د رناوی له منځه خې جنګ او د دعوه ترې جو رېږي؟

زده کوونکی دې په ګروپونو کې د سولې پښځۍ او د غوسې بدې لست کړي او نورو ته دې وايې.

وې لولى او مفهوم تری واخلى

انسانان په خپل ژوندانه کې کله کله په غوسمه کېږي چې د همبىشنى کرکي او دېمىنى. سبب کېږي چې د انسان صحت او سلامتى ته هم زیان رسېږي. د غوسي او قهر د له منځه وړو لپاره باید تل له صبر او حوصلې څنډه کارواخلو، د حل لپاره یې څو لاري پیدا کړو او یووه په کې وټاکو چې د دېمىنى سبب نه شي:



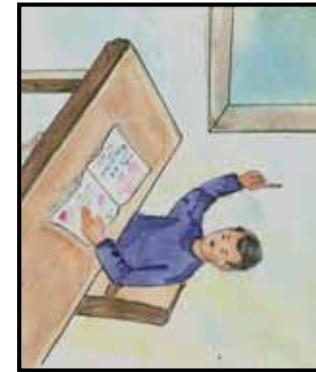
پړښتني:

- ولې د غوسي او قهر په وخت کې حوصله وکړو؟
- کډوزر زیاتې را منځته کېږي ولې یې تحلیل کړو؟
- د غوسي په وخت کې څه وکړو چې د جګړي او وهلو تکولو مخنيوی وشي؟
- د قهر او غوسي فضا څنګه په يځلاينه بدلوی شو؟

کورنۍ دنده:

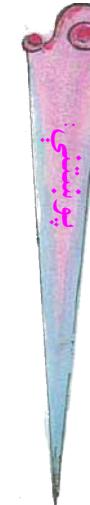


زده کورونکي دې د قهر او د هعنه د مخنيوی په باره کې له خپل مور او پلار سره مشوره وکړي او په دې باره کې د هغه د نظر پوښتنه وکړي



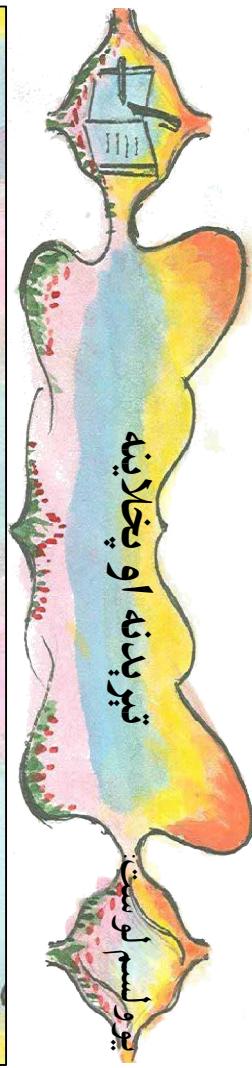


انھر و نو کی خدہ و نیئی؟



- خدہ شنی د قهر سبب او د نبی ایکو د له منجھے تاللو سبب کیبی؟
- خدہ شنی د دوستانہ ایکو سبب کیبی؟
- نبینه او پیخلاينه خدہ کتھے لری؟
- آیا د بیوی سٹونزی د حل لپاره مشورہ کوئی؟

موخه: زدہ کوونکی بد نبینی په ارزښت پوھ شی؟



تپریدندہ او پیخلاينه

- زدہ کوونکی دی په گروپونو کی تمثیل کوی چې له پیخلاينی وروسته کومله لاره

- غوره کړي چې پایښت و مومنی.
- زدہ کوونکی دی تپریدنی او پیخلاينی په هکلده یوه جمله ولیکی او نورو ته دی وړایي.

وېب لولى او مفهوم اړتی و اخلى

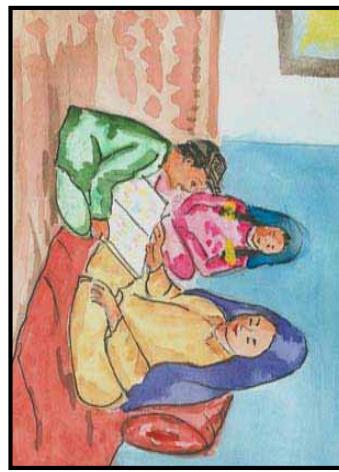
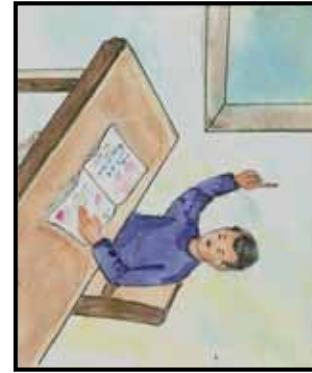


انسانان سولې او په خلايني ته اړتیا لري. په سوله او په خلايني کې د انسان تولې اړتیا او پوره کېږي. کله چې د خلکو تر منځ د عووه رامنځ ته شې نسهراتلوونکي نه لري. مثلاً دووه ورونه یدادو هو خويندې چې د زیات وخت لپاره یېر بل ته په غور سه وي او یېر لمبل سره خبرې نه کوي په بای کې دواړه ستومانه کېږي او د دواړو د خپگان سبب ګرځي نو باید د هغوری د په خلا کېدو لپاره کړښښ وشي چې قهرې په سوله او په خلايندې بدل شسي. په خلاښه هعنه وخت دوام لري چې تيريدنه او درناوې په کې مراعات شي.

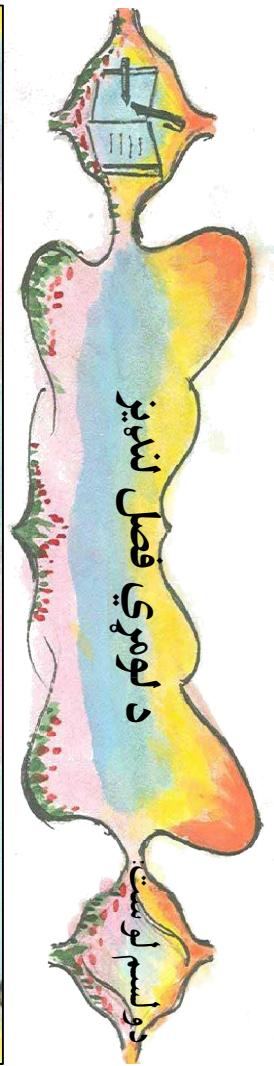
پهښتنې

- آيا چاته موښنې کوئي؟
- پښنډ او په خلا کېدل څه ګتنه لري؟
- کوم شیان د همیشنى په خلايني سبب کېږي.

کورنۍ دنده



زده ګورونکي دې د پښنډ په باره کې یو هه جمله ولیکي خپلو دوستانيو ته دې د په خلايني او تېریدنې د پښنډو یه هکله کيسې وکړي.



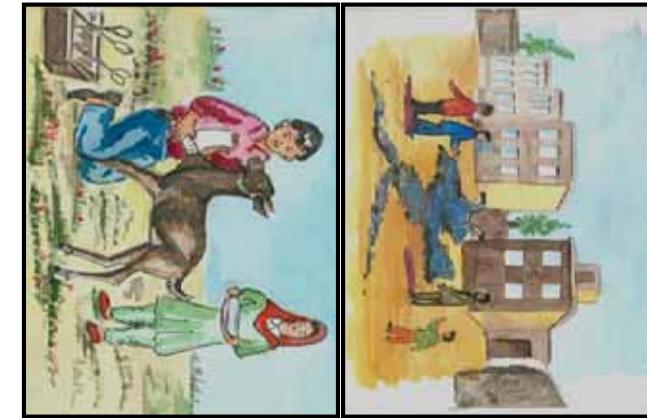
د لوړوي فصل نهیز

موخه: زده کوونکي به د فصل د لوستونو غتې تکي او مفاهيم او پيلوي شي، او پله خپل ورځني ژوندانه کي به یې عملي خواوي پيدا او ځان ورسه عادت کړي.



- سوله بیزړوند شد کته له رې؟
- ولې د خپل حق يه اخیستلو کي کوبنېس وکړو؟
- کله مو فکر کړي دی چې ستوزه خنګه پیدا کیږي؟
- د ستورې د حل په باره کي څه فکر کړئ؟
- پهلاينه او د سولې لار خه کته له رې؟

انځورونو کي خله وینې.



فالیتنه:

له زده کروونکو وغوارۍ چې د دی فصل د لوستونو له مفاہيمو څنډ یې کوم عملی کړي دي او څو مره ګټور ثابت شوې دي.

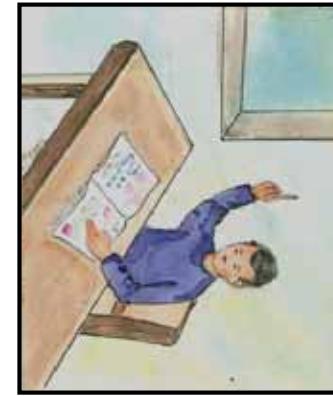
وې لولى او مفهوم تری واخلى

مۈزەللىكان او نىجۇنىي چىپ خىپل تول درسىنە لولو،
كوبىنىشىن كرو چىپ ھەعە يە خىپل ورخۇنى ئۆزىند كىي عمللى
كىرو. باید د خىپل حق پە غۇبىنتىلو كىي اخلاقىي زەورتىبا
ولرو او بىنە فىكر و كىرو چىپ قەھر خۇاپ يە قەھر ورند
كىرو او سولە يىز چاند غۇرە كىرو چىپ و كىرى شو يە
سولە او دوستى - كىي ئۆزىند و كىرو.



پۇنىشى:

- ولې زىور وارسو؟
- د سەتىزىزە حەل لپارە چەد و كىرو؟
- سولە او پىخالانىھە چەكتىھە لرى؟
- آيا كىلە مو پە ئۆزىند كىي خىپل حق غۇبىنتىلى دى؟



كۈرنى - دندە:



زىدە كۈرونگىي دى دەغۇرۇ لوسىترو يەھكىلە چىپ يې
لوستىلى خىپلۇ كورىنىش تە كېسىدە و كىرىي او دەغۇرى
خېرى تە دى غۇرۇ كىرىپ دى.

دوهم فصل



شکر ایستال

موخه: زده کونکی به مننه او په نعمت شکر ایستنه و پېژنی او هغه د خپل عادت
یوره برخه و گرځوی.

- ولی شئی چې خداي^(ج) موږ ته خد شیان راکړي دي؟
- که چېرې چا له تاسو سره نیکی کړي وي څمه دول له هغه څخه مننه کوئی؟
- دیو چا د نیکی په مقابل کې مننه د څه شي سبب کېږي؟



پېښتنی:



موږیده خودکړی

اداکړر



فعایتو:

- له زده کونکو و غواړي چې په خپلو ګروپيونو کې د خدائی^(ج) د نعمتونو لست جوړ کړي او خپلو تولګیو الوته په ووای.
- زده کونکی دې د یو چا له خوا د مرستې او مهربانې له امله د منې په باره کې یوه جمله ویکي او خپلو تولګیو الوته دې ووای.

وېب لولى او مفهوم اتى واخلى



د بېسۈكارۇنو سىرته رسول د ئى سىبب كېرىي چى
مورب با ادب او د بېسۈ اخلاقو لرونكى ماشومان
وېېزىن.

خدايى^(۱) مورب تە سالم جىسم، سىترىگى، غۇربونە،
مغىز او نۇر نەعمتنۇنە را كەرى دى چى بىنە فىڭر و كۆر،
وينىو او نىيك كارونە و كەرۋا. باید د خدائى^(۲) د نەعمتنۇن شەكر و باسو او لە ھەندە چا
خەندە چى مورب تە نېكە لارە بىسىي مىنە و كۈرو او تىل بايد حق پېزىندىنىكى او مەھربان
اوسو.



بىرىنتى:

- كە چىرىي مورب د يو چا لە نىيك كار خەندە منىنە
ونە كەرۋە خە كېرىي؟
- د پىلار، مور، خور، ورور، دوستانو، او بۇ،
ھوا او ھېپا د له درلۇدلو خەندە چى د خدائى^(۲)
لە نەعمتنۇن خەندە دې چە قول قىدردانىي كۆئى.

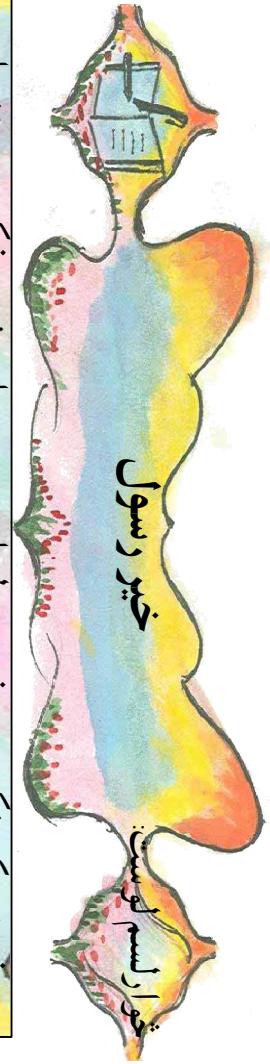
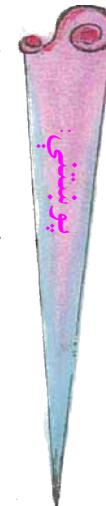
كورنىي دىندا:



زىدە كۈرنىكى دى د خدائى^(۲) د نەعمتنۇن يە بارە كې د
خېپلو مىنندو او پىلۇنۇ يە مىشورە خۇ كېنىي پە خېپلو
كتابچىو كېيىلىكىي او خېپلو تۈركىي الوتە دى
ووايىي.

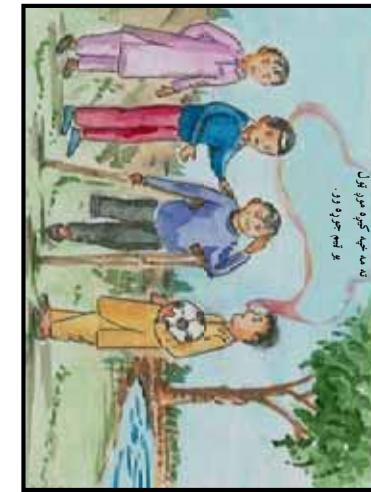
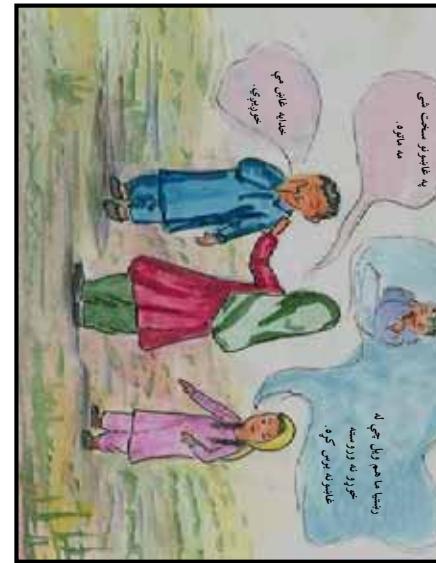
موحده زده کونکی به د خیر رسول ارزښت، نبند او مثبته مفکره و پیشري او په
ورخني ژوند کې به ې د خپل عادت یوه برخه و ګرځوی

- د نورو په باره کې د خیر رسول څه ګته لري؟
- که چېږي څولی د خراب چنډ په مقالل کې نبند و کړي څد به وشي؟
په انځورونو کې څد وښی.



خیر رسول

څو ارسام له سیت



فالیتونه:

- زده کونکی دې په ګروپر کې تمثیل کړي چې یو هڅو لزه څه معیوب
هم صنفی لري، درې نور کسان ورسهه مرسته کوي او هغه ته نیاک فکر ورکوي.
- زده کونکی دې په خپل منځ کې خبرې و کړي چې څه دول خپلو هم صنفیانو ته چې
غیر حاضرې ولري لا ربسوونه و کړي چې په راتلونکي کې غیر حاضرې و نه کړي.

وېي لوئى او مفهوم ترې واخلىء

د انسان له بنسو عادتونو ٿنځه یوهم خپل ځان او نورو تهد خير رسول دی د بنسو اشخاصو یه هکله فکر کوي. د نورو د بنسو کارونو قدر کوي او د چا سپکاروی نه کوي. د بنسو کارونو یه سرته رسولو کي گونښن کوي. خير رسولو کي ششخص سره څوک کينه نه لري درناوی یې کوي او د هر چا خوبنښي.



پښتنې

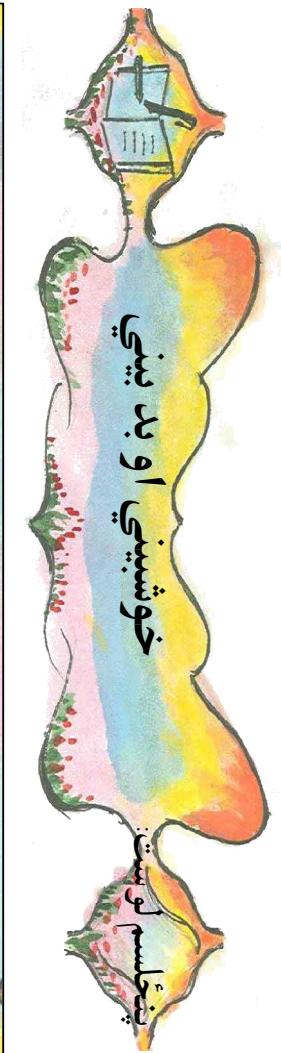
- نورو ته خير رسول څه ځتته لري؟
- خير رسولو کي او بي خيره شخص چنګه پښنې؟



کورني، دندنه:

زده کوونکي دی د خير رسولو یه باره کي د خپلو میند او پیرونو یه مشوره څو کرنښي وليکي او خپلو توګيوا الوته دې وايي.

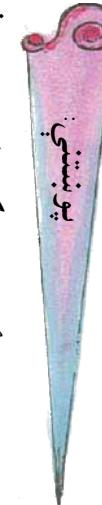




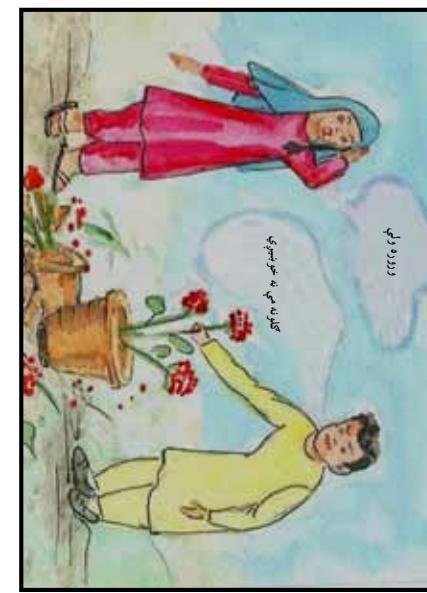
خوشبینی او بد بینی

مو خد زده کونکی به د خوشبینی په اهمیت او د بد بینی په زیانو نو باندی پوره شي او توپیرې و کوي شي

- په ورخنې زوند کې خوشبیني خه گته لري؟
- بد بیني چه زیانونه لري؟
- خنگه زوند انه ته خوشبینن کېدلاي شو؟
- په دې انجوړونو کې خه ورنې؟



پورې



فالیتوونه:

- زده کونکي دې په ګروپونو کې تمثيل کوي چې دوه تنه چې بد بین دې او د چا يه خوبنې، له خوبنېري همیشه خپله وي.
- دوه تنه نور چې خوشبین دې او دوستانه چند لري د خالکو په خوبنې، خوبنېري، تل خوشحال وي وروسته دې نور زده کونکي نظر ورکړي چې کوم چند غوره دی.
- زده کونکي دې د خوشبیني او بد بیني چندونه لست کړي د هغوي نسبګني او بدې دې خپلو تولکيو الوهړوي.

وېي لوئى او مفهوم ترپى و اخلى

انسان باید خوشبین اوسيي خوشبیني انسان يې حال او راتلونكى كې هيله من کوي. بد بین اشخاص همپىشە خېي پىشان او كمزورى وي. دچا پىه خوبنى نه خوبنى. هر چە ورتە بد معلومىي، تل د زيان رسولو يە فكر كې وي. بد بین اشخاص هېشكىلدە دوستان نشى پىدا كولى.



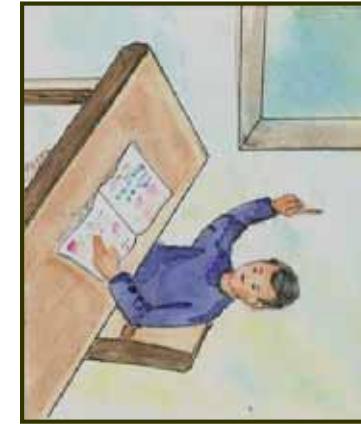
پۇښتى:

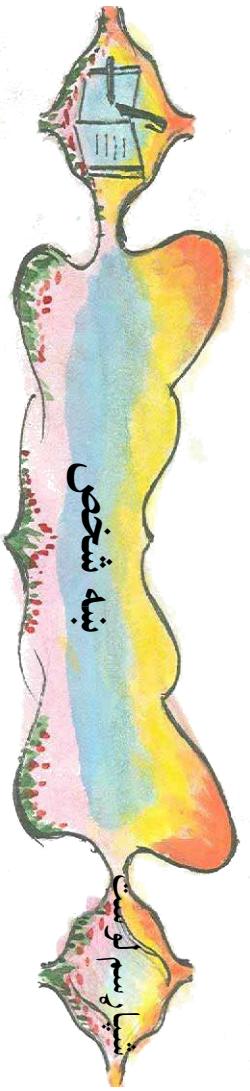
- ولى تل خوشبین او اميدوار و او سو؟
- ولى بد بىنی د انسان دنا اميدى، او نا هيلىي سبب كېرىي؟
- د نورو يە هكىلە خوشبیني خەتكىتە لرى؟

کورنى دندە:

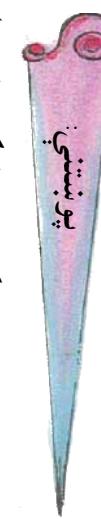


زىدە كۈونكى دى د خپل لوست يە بارە كې د خپلى كورنى. غىرۇ تە كىسە و كېي. د خوشبىنى او بد بىننى. يە هكىلە دى د ھغۇرى نظر را واخلى او خپلۇ تو لىكىيە الو تە دې ووايى.

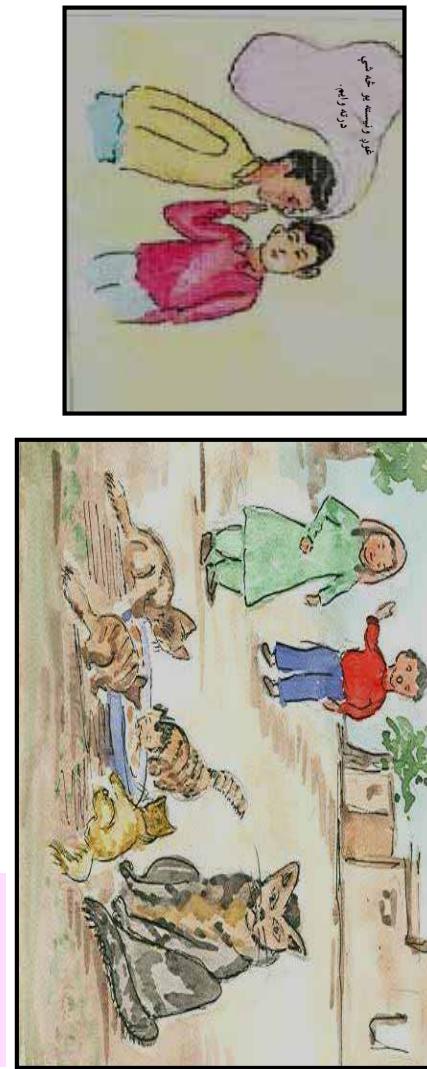




موخه زده کروونکی به بنه شخص ځانګړتیاوې و پیترنی او دبسو اشنا صو پیروې به وکړي



- بنه شخص کومې ځانګړتیاوې لري؟
- د یو خراب شخص د څو ځانګړتیاوو نومونه و اخلي؟
- نورو ته ازار ورکول څه بدې لري؟
- وایې په دې انځورونوکې شدې وئي؟



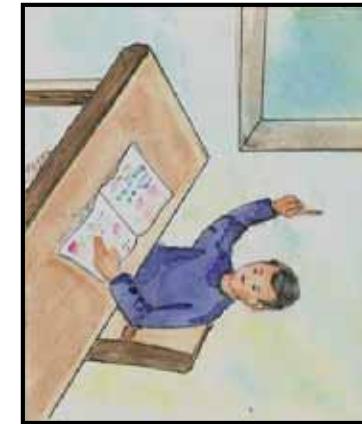
فعالیټونه:

- یو ګروپ زده کونکی دې د ینه شخص ځانګړتیاوې وکړي؟
- یو ګروپ زده کونکی دې د یو خراب شخص ځانګړتیاوې وکړي؟
- د هر ګروپ استازې دې خپل لست شوې ځانګړتیاوې وکړي او زده کونکی
- دی هغه پر تله کړي.

وېي لولى او مەھمەم ترىي واخلى:



زەتل د بىسۇ خلاكو خىبرو تىه غىرەپىدم دخىلى
ستۇنزو د حل لىيارە لە هەغۇرى ڭىخە مىشۇرىي اخلىم
او پەورەنچى زوند كى لە ھەغۇ ڭىخە پىئىرى كوم
داسىپ كارنە كوم چى خلەك را تە خراب سەخنى
وايىپ چا تە ازار نەرسوم او چا تە كىنخالىپ نە
كۆم دخىپل مور او پىلار او استاز درناوى كوم، خېرىپ يى بى نە قەطۇ كۆم كوبىنىپ كۆم
چى نىك كارونە و كۆم او خلەك مىي دىيە بىنە شەخص پە توڭە و پىئىنى.

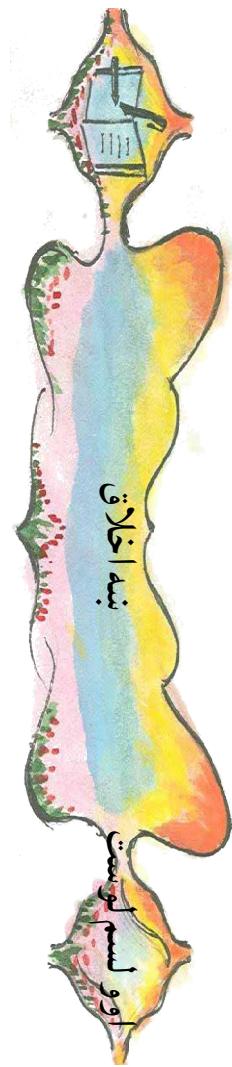


- چەدە كۆم چى بىنە شەخص شىم؟
- ولى د بىسۇ كارونو د سىرته رسولو لىبارە
ھەندە كۈرى؟

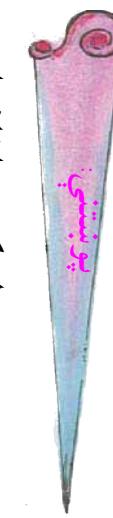


كورنى، دىندا:

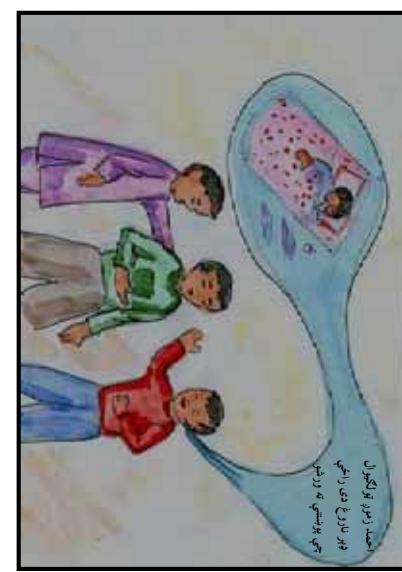
زەدە كۆرنىكىي دى د ھەغە چە پەبارە كى چى لە لوست
تەخنىدە يىزدە كېرىدى يىزدە كېرىدى يە خپلۇ كتابچو كى چە كېنى
ولىكىي.



موخه چې زده کوونکي له نیکو اخلاقو سره اشنا شي او په تولنه کې د نښو اخلاقو
ارزښت و پیژنۍ



- زموږ په تولنه کې نښه اخلاق او سم چلند څه ګته لري؟
- څوک د نښو اخلاقو لرونکي بللي شو؟
- رښتنيا ویل او رښتني عمل انسان څه ډول معرفې کوي؟



فعالیتونه:

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې داسې یو شخص تمثیل کړي چې بنده اخلاق لري.
- زده کوونکي دې په اړوند ګروپونو کې د نښو اخلاقو په باب خبرې وکړي.
- زده کوونکي دې په اړوند ګروپونو کې بحث وکړي چې کوم شنسن ته د نښو اخلاقو خاوند ویلې شو.

وې لولى او مفهوم اتې واخلى

انسان بايد د نېړو اخلاقو ځښتن وي چې خلک يې دوست و بولى او پهه وړحنې ژوند کې ورباندي باور وکړي. هغه څوک چې پهه او نیک اخلاق لري ټول خلک يې عزت او درنماوی کوي. هغه کسان چې پنه اخلاق نه لري خلک يې درنماوی نه کوي او باور پېړي نه لري. دنبو اخلاقو خاوند تل رېښتیا وایې او مشرانو ته درنماوی کوي او دغه راز پهه کوچنیانو مهربانه وي.



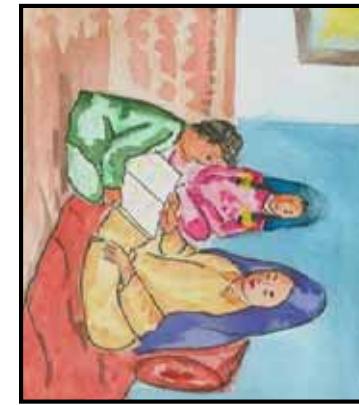
پوښتني:

- د نېړو اخلاقو ځانګړتیاوې کومې دي؟
- کوم خلک د درنماوی وړ دي؟
- کوم خلک په توونه کې دوستانان لري؟

پوښتني:

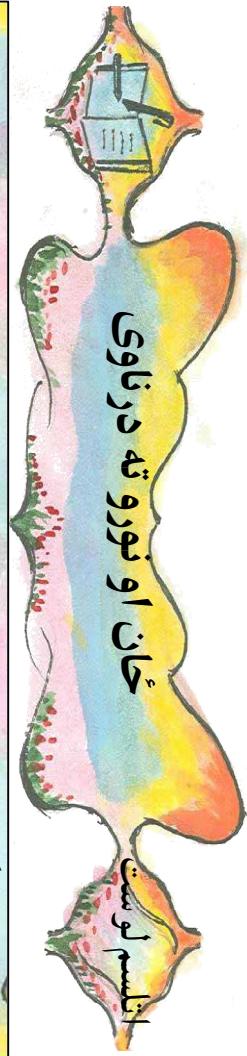


کورنۍ دندہ:

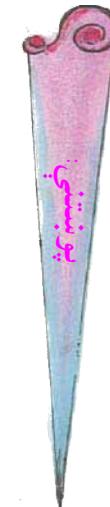


زدہ ګردنگی دی د لوست د موضوع په باره کې د کورنۍ له غړو سره کيسدې وکړي او د نېړو اخلاقو په باره کې دې یوه جمله ولیکي.

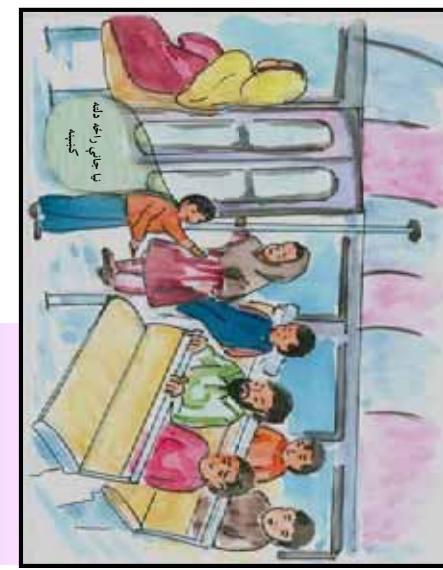
خان او نورو ته درناوی



مونځه زده کورنکي په ورځني ژوند کي خان او نورو ته درناوی په ارزښت پوه شسي.



- خرنګه نورو درناوی وکړو؟
- څه شئ د دی سبب کېږي چې نور ستاسې درناوی وکړي؟
- تر او سه پورې مو کوم کارونه کړي دي. چې نور له تاسو څنډ خوبی شوي دي؟



فالیتوند:

- زده کورنکي دې په ګروپونو کې خبرې وکړي چې کوم کارونه یو شخص د درناوی وله ګړو.
- زده کورنکي دې په ګروپونو کې تمثيل کړي چې بد کاره خلک خوں په خلکو کې خپل باور له لاسه ورکوي او نور زده کورنکي دي د تمثيل په باره کې نظر ورکړي.

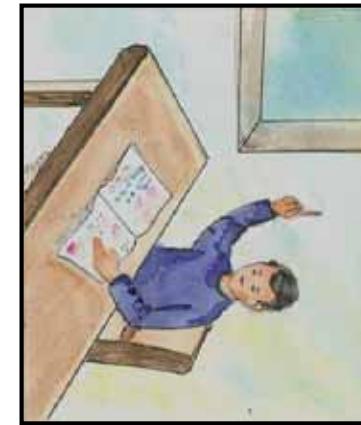
وېي لوئى او مفهوم ترى واخلى:



د دې لپاره چې د نورو له خوا مو درناوی وشي باید
دنورو خلکو درناوی وکړو. ځان تند درناوی یبوه
لاره خپلې روغتیا او پاکوالي ته پاملنې، لویانو ته
درناوی، بنه اخلاقی لرل، له ټولکیو الو او نورو سره
بنې چلند دي.

پېښتنې:

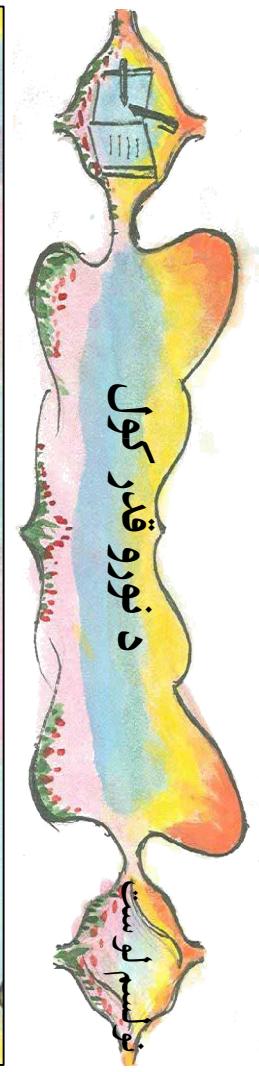
- ولې نورو تهد رناؤ کرو؟
- نورو تهد رناؤ څه ګتیه لري؟



کورنى دندہ:

زده کروونکي دې د خپلې کورنى پېډ مرسته د
لوست د سرلیک په باره گې یو ه جمله وليکي او
په ټولکي کې دې وايي.



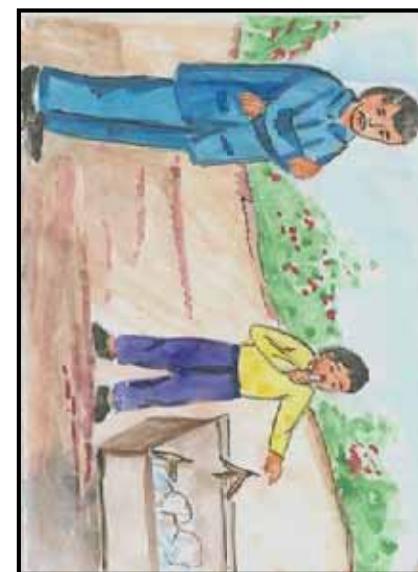


موخه زده کوونکی به په ځان کی له نورو خنډه منټې رو جيده پیاوې کړي او په
ورخني ژوند کې به په ارزښت پوه شسي.



- که چېږي ستاسو یو نیک کار د منټې سبب شي څه احساس درته پیدا کړي؟
- آیا د یوه دوست له نېټه کار څنځه منټه کوئی، ولې؟

وړایې چې په انجوړونو کې څه وښۍ



فعايلتونه:

- زده کوونکي دې په تولګي کې تمثيل کړي چې یو بنوونکي صاحب د یو
پاک با ادب او بې په حاضري لوونکي زده کوونکي خمه دول قدر کوي او هغه
هڅوړي.

- زده کوونکي دې په ګروپونو کې کيسه وکړي چې کوم کارونه په پلار،
مور او بنوونکي ته د منلو وړ دي

وېي لوئى او مفهوم تری واخلى



کە چېرى ييو انسان بىه او نىك كار و كېي د تىلو خالكول له خوا يىپ درناتاوى كېرىي او تىول يىپ دوست بولى خو هغە چېي بد كارونە كوي خلک ورباندى بد وايپ. داسىپ كسان دوستان نە لرى. دغە راز كە ييو زدە كورنىكى بىه حاضرى ولرى او خپلە كورنى. دندە پە بىنە توڭە سرته رسسى او خپل لوستۇنە هەرە ورخ وايپ د خپل پىلار او مور او بىسونكى لە خوا يىپ ستايىنە كېرىي او د هغە قدر دانىي كوي.

پېښتى:



- آيا كىلمەد ييو دوستت لە خوا استاسو قدر دانىي شىوى دە او د خەپە هەكلە؟
- كىلمە چې ستاسىپ دوست قىدردانىي وشىي آيا تاسىي ھەم خوشحالىپى او د هغە قدر كۈئى كە خىنكەد؟
- ستاسو د بىنە كار پە ستايىلۇ سىره غۇرارىي چې نور بىنە كارونە و كېي؟

كورنى دندە:



- زدە كورنىكى چې كومەد موضوع زده كەپ د هغىي پەبارە كېي دې د خپلى كورنى لە غۇرۇ سىرە خېرىي و كېي او د هغۇر خېرىو تە دې غۇرۇ كېرىدى.

موده زده کونکی به پردازشی چی بنه نظر د هخونی، پر مختگ او د وستی سبب گرئی. بی خایه نظری او انتقادونه دسر دردی، او وروسته والی سبب کیری.



- کله مو دخنه په هکله بنه نظر ورکړي دی؟
- که چېرې شوک ستاسو دنېه کار په هکله خراب نظر ورکړي په تاسو شهه دول

اغږه کوي؟

- کله مو دچا بنه نظر رد کړي دی؟
- وايې چې په انځورو کې شهه وښې؟



فعاليتونه:

- زده کونکی دې په ګروپونو کې تمثيل وکړي چې خه دول د یوبل نبهه انتقاد مني؟
- زده کونکی دې په اړوند ګروپونو کې دنسو او بې ځایه انتقادونو په هکلهه بحث وکړي. دنبهه والي او بد والي په باره کې دې خپلو توګلکیو الوته خبری وکړي.

ویسی لوئی او مفہوم تری واخلى



کے چھپی وغورا و چھی بنہ او بریالی ژوند ولرو
باید دخیلو دوستانو بنبو نظریو ته غوب کیبیدو او بیا
نظر ورکرو. دقولو مهمہ داده چھی دیو بل نظر بی
واورو، حکمہ چھی بھی ځایه انتقادونه او نظری
دوستی له منځه وړی یه داسې حال کې چھی بنہ او
جورهونکی انتقادونه او نظر بی په ورځنۍ ژوند کې
زموره د اصلاح او پرمختنگ سبب کیږي.

پړښتنې

- کله مو د چاښې نظری او انتقادونه منلي دي؟
- یه خپلو کړو او وړو کې څه ډول بنېه بدلون
راوړلی شئ.
- که چېږي زموږ انتقاد د ملنډو لپاره وي د څه
سبب ګرځی؟



کورنۍ دندہ:



زده کورنکی دی یه د ھکله چھی بنہ او ھکتور
انتقادونه څه ډول د ټولنې دیرمختنک سبب
ګرځی له خپلو کورنیو سره خبری وکړي ده ګرځی
نظری دی واوري او یه ټولکي کې دی یې
واوري.



له نورو سره نبه چلند کول

موخه: زده کونکی به په نیک چلند باندی پوره شی او په ورخنی ژوند کی به دفعه په ارزښت و په هېږي.



په ښتنې:

- تراوسه مو دچا د بد چلند په اندی نبه چلند کوی دي؟ او په څه کې؟
- تراوسه په چا باندی په غوسه شوی یاست او ولې؟
- دنورو نه د نبه او نیک چلند په وړ اندی مو کله د هغه قدردانی کړي ده؟

وړایې چه په انځورونو کې څه وينې



فالیتونه:

- دوه زده کونکی دې په ګروپ کې تمثیل کوي چې یو د بل کتاب او کتابجه یې بې له اجازې اخیستې وي او دوهم زده کونکی پرته له دې چې تولکیو ال یې خپه شې څه دول نیک چلند ورسه کړي.
- له زده کونکو څخه وغواړئ چې په ځانګړي توګه وړایې چې که چېږي څوک دهغري یې وړاندی ناوره چلند وکړي، دوی یې په مقابل کې څه دول عکس العمل څرګندوی.

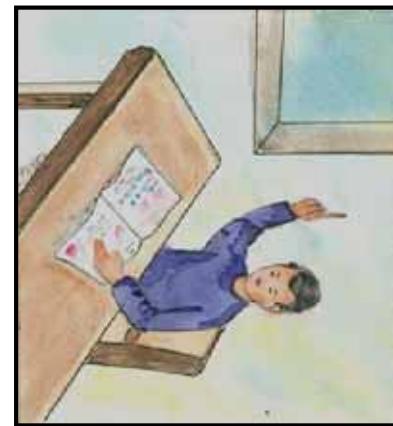
وېي لولى او مفهوم ترى واخلى



مۇز باید لم خىپلو تولىگىيوا لو اونورو سره بىنه چىند و كىرو. كە چىرى لەجا چىخىد بىدە خېرىدا واردو اويا زمۇزىيە ورەاندى بىد كار و كىرى بايد حوصلە و كىرو. ھېشىكىلە دانتقىام يما بىدى خېرى پە فىركى كەنە او سو ھۆكە چىي د ھەمىسىنى دېلىنى سىب كېرىپى كەنە چىي پۈرە شو چىپ يىلار، مۇر، خور او ياسىش ورور يە مۇز باندى يە قەھر و يى بايد يە آرامى سەرە دەقەر يۈبىتىنە ترىي و كىرو كە چىرى لە مۇز چىخىد يە يىوه ناوارە كار خېپى شىوي و يى لە ھەغۇر چىخە بىننە و غۇراو او دىنيكىو كارونو دەكولو زەمنە ورسە و كىرو.

پۇشتىنى:

- آيا كەنېتىنە موڭرىي دى چىي لە نۇرۇ سەرە بىنە روئىه ورلى ؟
- كە چىرى خۇك لە مۇز سەرە بىدە روئىه و كىرى بىدە ورەاندى يې چىدە و كىرو ؟



كۈرنى دەنە:



زە كۈرنىكى دى دىنېك چىند بىدە هەكلە بىدە خېپلو كاتابچو كىي ولىكى او خېپلو تولىگىو الو تەدى بىي و او بىي.



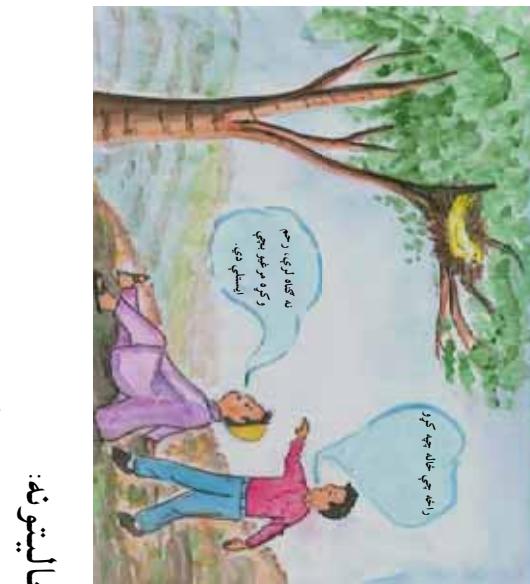
بە ڇان او نورو مهربانی

موخه: زده کونکی بە ڇان او نورو د مهربانی. او ترجم په گتھو پیوه شی او په ورخنی زوند کی بې یې عملی کړي.

- په نورو ترجم څه ګنه لري؟
- په نورو له ترجم کولو څنډ درته څه احساس پیدا شوی؟
- ووايچ چه په انجورونو کې څه وئي.



- آيا کله مو د چا سهوله پېشلي ده؟



فعاليتونه:

- زده کونکی دی په ګروپيونو کې د درې ورونو تمثيل وکړي.
- دوه ورونه په ګور کې په ګور کې، برقي سېيم او ساکت ساعت تېري (مسټي) کوي.
- دريم ورر ورته وايچ چې په څان او ګورني، رحم و کړي! په خطرناکو شیانو ساعت تېري د خطر سبب کړي ستابسو د وجود او ګور د سوچپد و سبب کېږي.
- زده کونکی دی په ګروپيونو کې هغه تکي چې په دوی او نورو د ترجم سبب کېږي لست کړي او د تولکي په د اندي دې ولوسي.

وې لولى او مفهوم اتې واخلى



كىله چىي ييو كار سىرته رسورو ييا خىرى كوروا باید نېه فكر و كىرو چى تېرى و تېنە را خىدە و ئىشى. يە تېرى و تېنە كىي دوستان خېبە كىرىي او پىخپىلە شىرىپىرو.

باید كوبىنин و كىرو چى ھېچكىلە چاتە ضرۇر و نە رسورو يە كوجىيانو او ئازو و رحم و كىروا و هم يە خىپل خان رحم و كىرو. دېرق سىيم، خىر و نوكوشىيانو او ناپاپىرىدىل شىرو شىيانو تەلاس و نە عەخۇرۇ چى زىمىزنى او نۇرۇ د مرگ سبب كىرىي. ھېشىكىلە باید چاتە بىدە لارە و نە بېئىو او دنۇرۇ د بىدو كارونۇ پېرىرى و نە كىرو.

پۈيىتىنى:

- چەدول يە خان رحم او زىزە سسوى و كىرو؟
- چەدول پىدە ن سورۇ رحم او ور سرە مىرىستە و كىرو؟
- كە زىمىز لە يۈرە دوست خىنە تېرى و تېنە و شىلى له هۇغە سرە چە و كىرو؟
- د يۈرۈ تېرىوتىپ د اصلاح يې بارە كىي د چا خېرىو تە غۇربۇن يول خە گىتە لە ئى?



كۈرنى دىلە:



زىدە كۈرونگىي دى د لوست د موضوع يە اپۇند لە خېلىپى كۈرنىي. سىرە كىسىسە و كىرىي. يە خان او نۇرۇ د رەسم د بىنېڭىچى پەھكىلە دى يۈرە جىملە يە خېلىپى كتابچۇ كىي ولىكىي او پەتىۋىلگى دى و او يىي.



صبر او حوصله

موخده زده کوونکی به پوہ شئی د ستو نزو پیده وخت کی صبر او حوصله ولری.



- خدھ وخت له صبر او حوصله خنھ کار او اخلو؟
- د ستو نزو پیده وخت کی صبر او حوصله خدھ کته لری؟
- خرنگه کولای شو چې د ستو نزو پیده وخت کی خپل توګيکیوال صبر او حوصله ته وھخوو؟

ووايسي چې پله انځورونو کې خندو وينې؟



فعالیتونه:

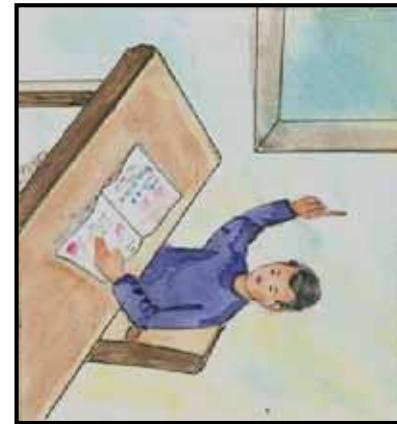
- یو زده کروونکی دی تمثیل وکړي چې د ستو نزو پیده وخت کی خدھ دول له زغم او صبر خنھ کار او اخلي.
- یو بل ګروپ دې دې په سبب کېږي تمثیل کړي.

ویکی لوری او مفهوم تربی و اخلاقی!

غم او مصیبت د خدای (جل جلاله) له لوری وي او هر خروک په غم کې خپه کېږي. په داسې وخت کې انسان باید هېڅکله خداei (جل جلاله) هېږن له کړي. د خدای (جل جلاله) مهربانۍ یادې کړي او له صبر او حوصلې څخه کار و اخلي. د ستونزو له منځه وله په برخه کې باید له دوستانيو څخه مرسته وغواړي او بدې خبرې ونه کړي. د نه راز نور کسان هم د غم او ستونزو په وخت صبر او حوصلې ته و هڅوړي.

پوښتنې:

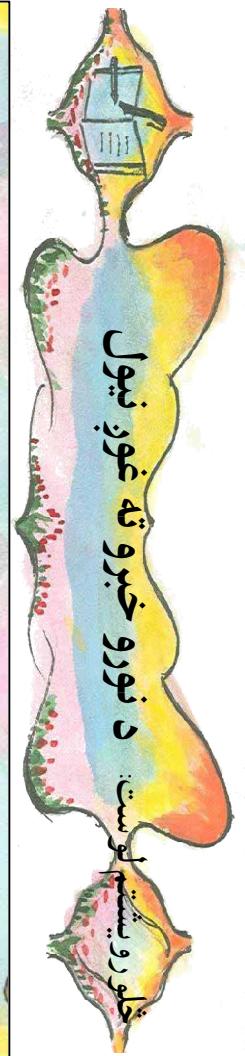
- څه ډول کولی شو خلکو ته په مصیبت کې
- داه ور کړو؟
- له ستونزو سره د مخامنې کېد و په وخت کې څدو کړو؟
- په ناورو پښتو کې له چا څخه مرسته غوښتلي شو؟



کړونکی دندنه:



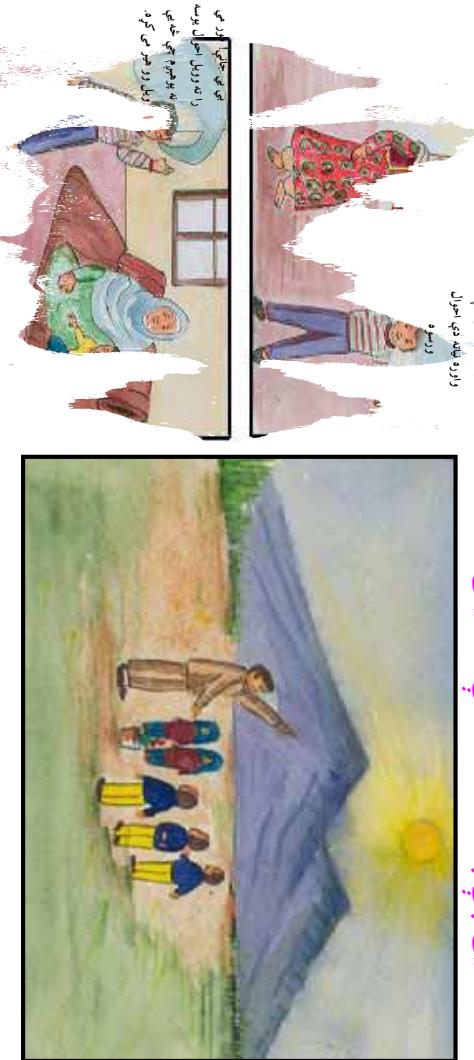
زده کړونکی دې درس د موضوع په باره کې د کړونکیو له غړو و سره خبرې و کړي او د هغقولی نظر یې دې ترلاسه کړي او د صبر او حوصلې په باره کې دې جمله جوړه کړي.



موخنه زده کونکي به د نورو خبرو ته د غورنيول يوه شسي.

پوبنتي:

- کله چي خوك خبرچي کوي خمه وکرو؟
- د نور خبرو ته يه کلكه غورنيول خه گتنه لري؟
- کله چي خبرچي کو و له نورو خخه خه هيله ولو؟
- ووايئ چي په انځورونو کې خمه ونېئ؟



فعاليتونه:

- زده کورونکي دي يه ګرديونو کي تعشيل کري چي خمه دل د نورو خبرو ته يه
- یامرننه او درناوی سره غورنيسو.
- زده کورونکي دي يه ګرديونو کي د نورو خبرو ته د غورنيول یړتھو خبرچي وکري هغه د لست کري او خپلو توګيوا لو ته دي یه لوره او زوايي.

ویب لولی او مفهوم تری واخليا!



کلمه چې خشوك خبرې کوي باید غورې ورته و نیسونې ورتنه و هکورو چې په هدف او مطلب بي پوه شو. کله چې په خبرو پوه شو خبرې ورسره کولی شو او خبرو ته بي ھواپ ورکولي شو. او که چېږي بي خبرې دلېزدونې له پاره وي کولی شو نورو ته بي ولېزدرو او له غلط فهمي سره مخامنځ نشو. دخبرو په نښه اورېدلو سره په مطلب بنده پړه هېږدو او ګتېه ترې اخیستلاي شو. موږد چاځبرې قطع نه کړو او دخبرو په اورېدلو کې بلی خواتنه متوجه نشو او هم بايد دخبرو کولو لپاره او ر ویسیسو او د خبرو په جریان کې د متفاپل درساوی مراجعت وکړو.

پوښتنې:

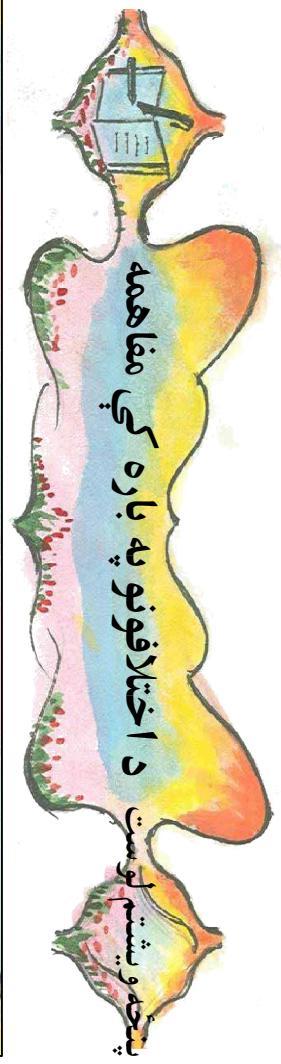
- خنګه کولی شو چې په غور سره واور؟
- په غور غورې نیوں خه ګتېه لري؟
- که چېږي خڅوک ستاسو خبرو ته غورې ونه نیسي خه احساس درته پیدا کړي؟
- دخبرو اورېدويه وخت بل خواتنه پاام اړول خد زیان لري؟



کورنۍ دنده:

زده کورونکي دې د نورو خبرو ته د غورې نیو لو په هکله د کورنې د غړو سره بحث وکړي. دښه غورې نیو لو په باره کې دې پویه جمله ولیکي.





موخه، زده کونکي دی په یوه څلور کسیزه ګروپ کې د نظر د اختلاف یه باره کې تمثیل پیوه شسي او په وړخني ژوند کې به ترې ګتهه واخلي.

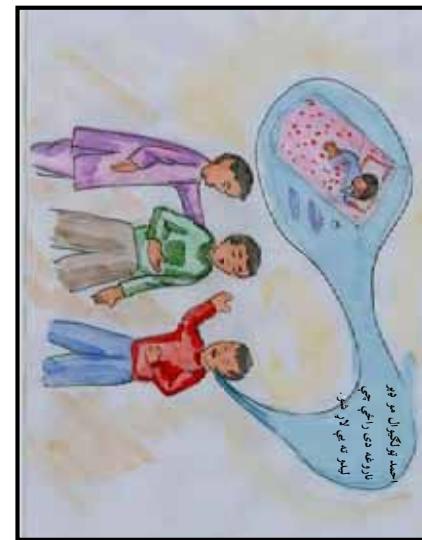


• آيا کلمه مو له چاسره په کومه برخه کې د نظر اختلاف پیدا شوي؟ د څه شي

په باره کې؟

• کلمه مو د نظر د اختلاف د حل لپاره له چاسره مفاهمه کړي ده؟

انځورونو کې څه ویئي



فعالیتونه:

- زده کونکي دی په یوه څلور کسیزه ګروپ کې د نظر د اختلاف یه باره کې تمثیل وکړي چې د یوه لوسټ د موضوع یه باره کې د هغهوي تر منځ موجود دی څه دوبل ېږي له منځه وړي؟
- زده کونکي دی په ګروپونو کې خبری وکړي چې د اختلافونو موجود دیت د څه شي سبب کېږي؟

ویب لوئی او مفہوم بیب واخائی!

مفاہمہ او مذاکرہ دستوریو د حل پیارہ ضروري ده.
دیوہ اختلاف دحل پیارہ بايد متقابل درناوی
وشی او نظر بیب سره او ریدلی شی.
داسی نظر او پریکرہ دی عملی شی چی د تولو
پیارہ گتھو وی چی د دشمنی او نایابری منہ و نیول شی او د دوستی زمینہ
برابرہ شی.



پونسنتی:

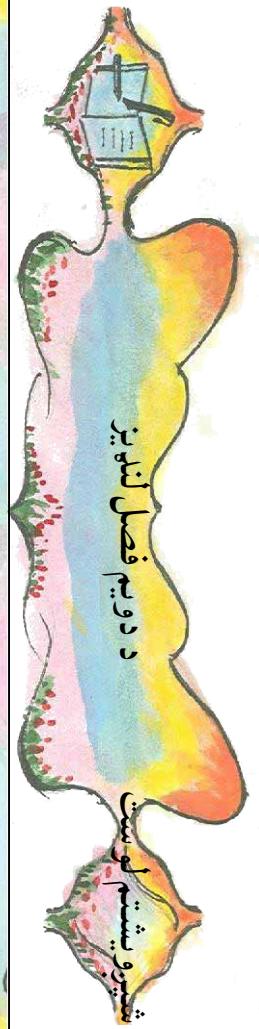


- کله مود یوی مسالی د حل پیارہ مفاہمہ کری
ده؟
- کمد ځنښو مسایلویه باره کې مفاہمہ و نه کرو
څه به وشي؟
- د مفاہمی په وخت کې د موافقی د لاسته راوړلو
پیاره بايد کوم تکي په یام کې ونسیو؟
- دیوی مسالی په باره کې موافقه او جو نیشت څه ګته له ری؟

کورنۍ دند:



زده کونکی دی دیوہ اختلاف په باره کې د مفاہمی په بشه
والی له خپلو میندو او پلرونو سره خبری وکړي او
دھغوي نظری دی په تولوکي کې ووایي.



موخه زده کرو نکي په خپل ورخنۍ ژوند کي د دی فصل له زده کړو ځنډ ګته و اخلي.

• کلمه مو د خداي (جل جلاله) د نعمتونو په باره کې او یا هم د خپل تو لګيوال دنیکي، په مقابل کې شکر ایستلی دي؟

• کوم شیان مو په ژوند کې خپه کوي؟

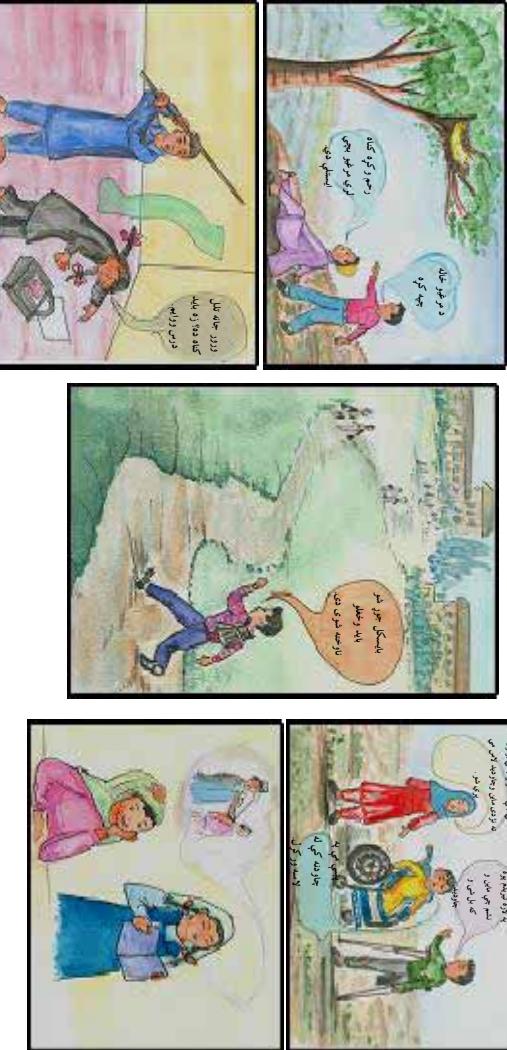
• د ځان په باره کې د نورو خوشینې څه ډول ترلاسه کولی شو؟

• د نورو خبرو ته غورې نښول او پوره پامرنه څه نښه والي لري؟

• د یو بل قدردانې څه مفهوم لري آیا کله مو څوک ستایلی دي؟

• نښه شخص کومې ځانګړ تیاوې لري؟

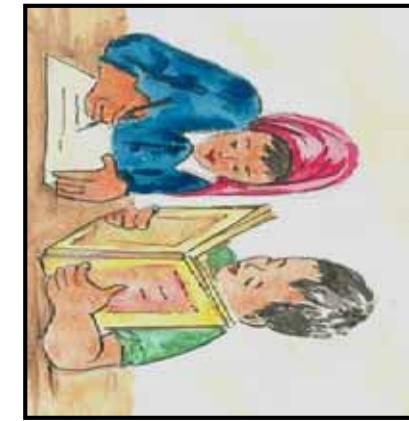
• وړائي چې پلدي انځورونو کې ځدې ویئي؟



فعاليت:

- د لوستونو په شمېر دې زده کرو نکي په ګروپونو ویشل شي او هر ګروپ دې د یوه لوست په باره کې بحث او خبرې وکړي.
- د لوستونو په شمېر دې زده کرو نکي په ګروپونو ویشل شي او هر ګروپ دې د

وې لولى او مفهوم ترې واخلى!



خلکو ترمنج باور او محبوبيت پيداکرو او تقول مودو دوستان و بولى.

پوبېتنى:



• هغە شىيان چى د خان او نۇرۇلىپارە غۇرارى لىست كەرى ؟

- دستۇندا حل لىپارە خوشبىيى خەكتەرى ؟
- خىنگە كولى شى چى بىنه شخص و اوسى ؟

كۈرنى دىندە:

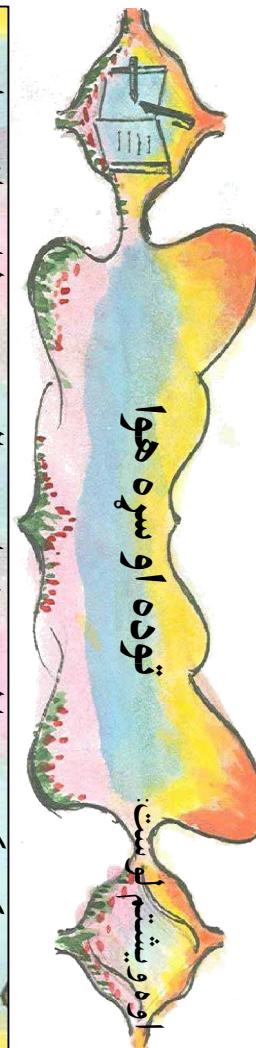


- زدە كۈرنى دى يە دې ھككە چى خىنگە بىنه زدە كەرە كولى شى، يوە جىملە ولېكى.

مسۈزدە كۈرنى تىول ھغە موضۇ عات چىي
يادووپە ورخنىي ژوند كى يې يېلى كورو.

تل خىپل خان او نۇرۇ تەدرناؤلى لىرو. غۇارو چىي
چاتسە ازار و نەرسىو. زىيارباسو چىي خىپل
اختلافلۇند مفاھىمى لەلارپە حل كىرو. رىنتىيا،
مېنىھ او بىنە فىكىر خىپل عادات و گەرخۇرۇ چىي د

دریم فصل



موخندا زده کوونکی بهد هوا متو دوختی او سوره والی سره سمه د اغواسنلو یه
از زینت پره شی



- ولی په ژمی کې زمرد بینخنی کېپی؟
- د ژمی د سوره والی يه مقابل کې څه و کړو چې ناروځ نه شو؟
- د اورې يه ګرمی کې څه ډول له لمړ څخه ځان و ساتو؟
- له هر موسم سره سمه د اغواسنلو څه ټکته لري؟

ووایې چې به انځورونو کې څه وښې؟



فعالیتونه:



زده کوونکی دی په ګروپنزو کې مفاهمه و کړي چې:
د ګوم ټکو یه مراعات لو سره له ناروغۍ او لمړ و هنې څخه ځان تودساتلي شو؟
د ګومو ټکو یه مراعات لو سره د ژمی په سره هوا کې ځان تودساتلي شو؟
هر موسم چې د زده کوونکو خوبنښې یه هغه دې رسم کړي؟

وې لولى او مفهوم ترپ و اخلى

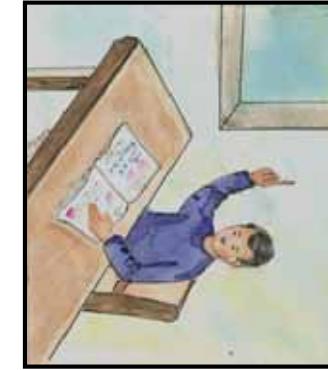


يو کال ٿلور فصلونه لري. د پسربالی يه موسم کي هوا معتمله وي، د اوږي يه موسم کي هوا هېره ترده وي. يه تارده لمر کي گرچيل ناروغى او لمر و هنډه رامنځته کوري. يه دې موسم کي وجود د زیاتو او بلنو خورو ته اړتیا لري او هم باید له نازک او سپین رنګه لباسونو څخه کار و اخلو.

د مني يه موسم کي هوا نه هېره ترده وي او نه هېره یځنه، خود ژمي يه موسم کي هوا هېره سره وي يه سره هوا کي تک راتک د ناروغى سبب کيږي. نو لارمه ده چېږي دې فصل کي تر د لباس واغوندو له خولی، دستکشو او جرابو څخه استفاده وکړو.

پړښتني:

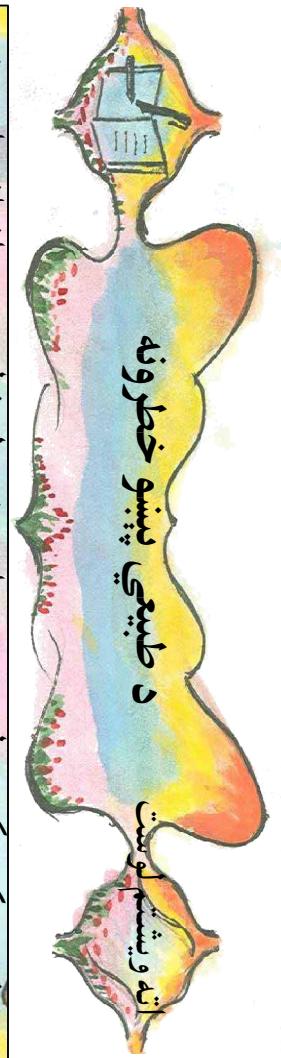
- کوم شیان په ژمي کي زموږ د ناروغى سبب کيږي؟
- کوم شیان په اوږي کي زموږ د ناروغى سبب کيږي؟
- چریکه کولی شو چې په دې دو رو فصلونو کي خپل چان بهه وساتور؟



کورنۍ دنده:

- زده کوونکي دې د خپلسو ميند و او پلرونويه مرسته وليکي چې په ترده او سره هوا کې له کومو لباسونو څخه کار و اخلو.





د طبیعی پیښو خطرونه

لوټت

موخه، زده کورونکي به طبیعی پیښو او د هغوي له خطر و نوسره اشناسی او د دغور خطر و نوپه مقابل کي به خانونده و ساتي.



• دزازلي او سختو با دونو په باره کي څه پوهېږي؟

• سیلابونه او سخت تو فانونه څه زیانونه لري؟

• کله مو فکر کړي دی چې دزازلي او سختو با دونو په وخت کي باید چېږي ولاج شئ؟

• د سخت تو فان په وخت کي څرنګه ځان ساتلي شئ؟

په دی انځورونو کې څه ویسي؟

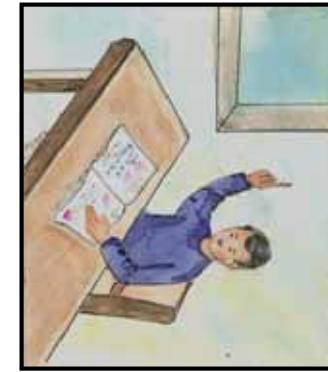


فعاليتونه:

- ټول تول لکۍ دی په درې پوړونو وړښل شئي.
- لومړۍ ګروپ دې د سپلاب او زلزي په باره کې خبرې وکړي او د هغور زیانونه دی نورو ته وړاي.
- دویهم ګروپ دې د تفان، تالندي او پېښنا په باره کې خبرې وکړي او د هغور زیانونه دې نورو ته وړاي.
- درسم ګروپ دې په خپل منځ کې خبرې وکړي، ودې وايې چې لمدې پېښو څخه څنګه څانوونه وساتو.



وې لولى او مفهوم ترپى را خلى



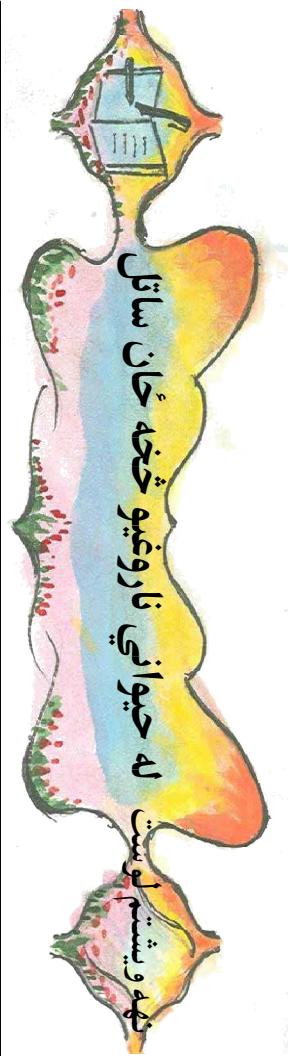
پېښتني:

- زلزله، سېپلاپ تالنده او بېرىبىننا او سخت توغانونه له طبىعىي پېښتو خەنە شەپەرل كىپىي چى دېشىرلىپارە زىيات خەنە رامەنخە كوي. خەنسانان دەنە خەنە رەنە يەپام كىپىي نىسىي پەسخەنخە توغانۇزۇ كى لە كورۇنۇ خەنە نە وەخى دەخپۇل كورۇنۇ كەرىكىي، بىندۇي او د كەرىكىي دېنىپەنپۇ لەندى نە وەرىپىي.
- دەزلىپى يە وخت چېرىپىي پەنە ورىي؟
- دەسخەت توغانان يە وخت كى خەنە كوى؟
- دەھوا لم تۈرۈخى او سۈرۈمالى خەنە خەنەنگە خانۇنە

كۈرنىي دەندە:

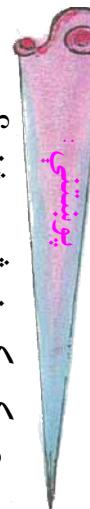


- زەدە كۈرۈتكىي دې يىسوه طبىعىي پېښبەن انجۇر كەرىي او د طبىعىي پېښتو يەپارە كى دې لە خەپلىو مېنيدۇ او پېرونو سەرە خېرىپى و كەرىي. لە غەزوى دې وەغوارە يېپى يېدىپى هەكلەمە ورته كىسىدە و كەرىي.



له حیوانی نارو غیبو څخه ځان ساتل

موخه زده کورونکي به پوه شې چې ژوي هم ناروغه کېري او له هغفو سره تماس انسان نه د نارو غیبو د لېپد پدلو سبب کېري او په دې ترتیب ژویو د حفاظت په اړزښت پوه شې.

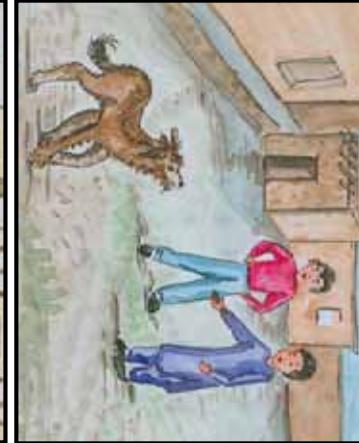


- کوم کورنۍ ژوی پیشني؟
- کلمه دیوکورنۍ ژوی ناروغۍ ته متوجه شوې یاست؟
- ولې له لیونۍ او بازارې سپیبو څخه ده کوي؟
- څرنهکه د ژوو د نارو غیبو څخه ځان وساتوو؟

وايسي چې په انځورو نو کېچه وئيسي؟



فعالتونه:



فالاتونه: زده کورنکي دې یو وحشی پا اهلی ژوی چې پېښي پې انځور کړي.
زده کورنکي دې پر پنهنه کسیزه ګروپ کې له یو بل سره خجرې وکړي چې د ژوو له زیان څنډه ځانوونه څخګه ساتلی شي.

وې لولى او مفهوم تری واخلى

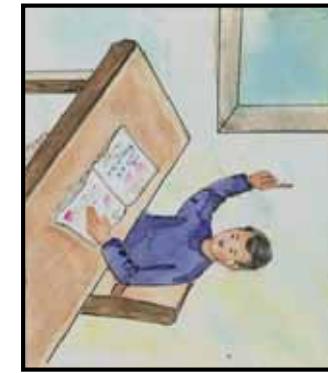


ڦوي ڙوندي موجودات د ھعنوري مهرباني ته
اٽيا لري.
ڪورني ڙوي د خپل ڙوندانسه د ڀاينېت ڀساره
خواراک او مناسب ځاي ته اٽيا لري چي ناروغ
نشي.

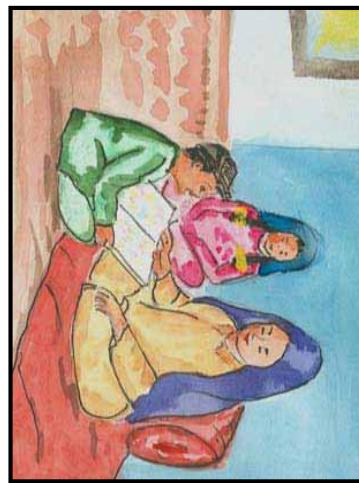
خنڍي ڙوي په کو څو او ڪتاباتو کي له تگ راتګ او
مک چپدو څخه زيانمن او ناروغه کيږي. د ڙوو ناروغې خطرناکه وي او ژر لپيد پري.
موره له لارمهده چې ځان لري و ساتو تر څو ناروغه نشسو.

پوبېتني:

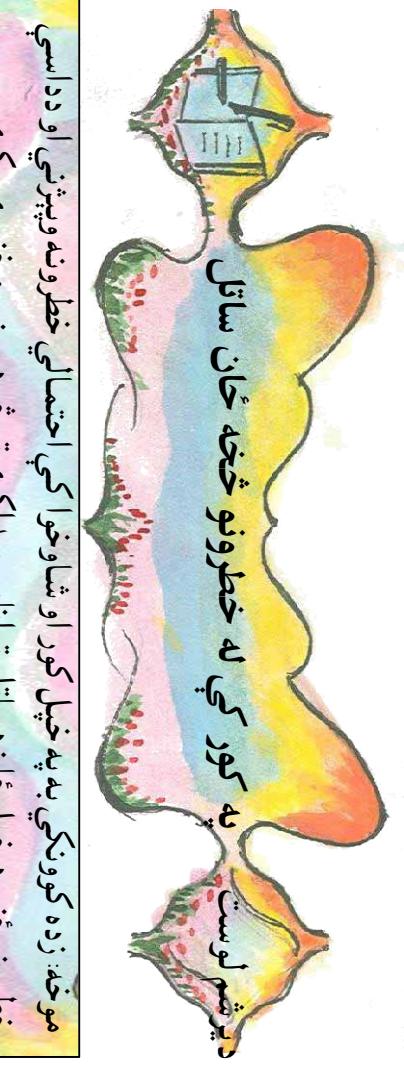
- کډ لډ نارونډ ڙوسره منځ شوئ څمد کوي؟
- څنګه باید د کورني چرګ او سپي سانته وکړو؟
- څمډ ډول له حیوانی ناروغې څخه ځان ساتلي
شئ؟



کورني، دنده:



د لوسټ د موضوع په اړه د خپلې کورني، له غړو
سره کيسه وکړي.
د جيوا ناتو د ساتلو په باره کي یوه جمله وليکي



موده: زده کورونکي به په خپل کور او شاوخوا کي احتمالي خطرونه وېټرنۍ او د اسي خطرنو خونه د خپل ځان د ساتلو توانيه پیدا کړي تر خود د پېښو مخنيوی وکړي.



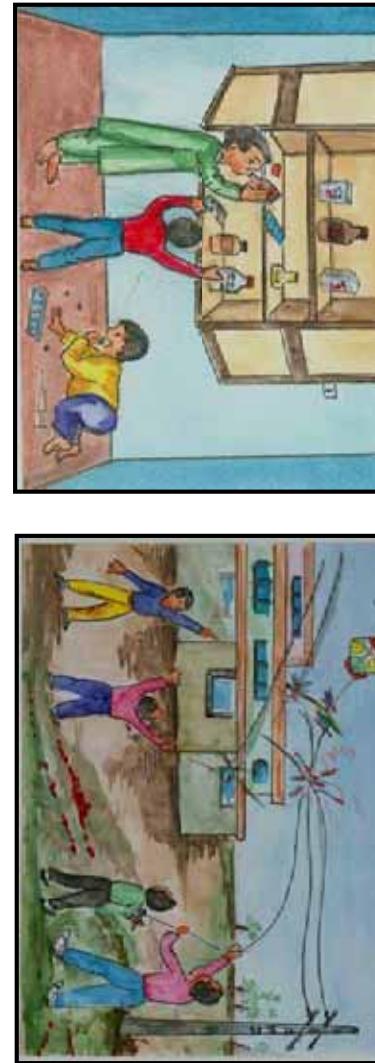
• کورم شیان په کور کې د اولګېدو سبب کېږي؟

• له برینټنای سامان الایو ساکت او برینټنای سیمیونو سره ساعت تپري څه خطرونه لري؟

• د تپر ډچاقو، قیچی او مېټ سره ساعت تپري څه دول ناوله پېښې منځ تهراوړي؟

• دسر خلاصې څاه، بام او نړيدلو د ډولوغر په شاو خواکې ولې خطرونه وي؟

وړایې چې په دې انځورونو کې څه شئ وېښې؟



فعایتوونه:

- زده کورونکي دې په ګروپ کې تمثیل وکړي چې له برینټنای وسایلو او د تېرو خوکو شیانو سره بي احتیاطي څه خطرونه لري؟
- زده کورونکي دې وړایې چې په کور کې له یوه خطر سره د مخامنځ کېډو په وخت ده ګډه مخنيوی ځنګه کولی شو.

وې لولى او مفهوماترىپا لاخلى



زەوبىر يە كورۇنۇ كېي مختىنلەف شىيان موجود دى. كە پە احتىياط سىره ونە كاربىي زىيات خىطرونە رامنخىتە كىپىي چىپ د مالىي او خانىي زىيانۇنى سبب كىپىي. باید لە ئەمان چىخە كىپىتە ماشىومان پىوه كىپ و چىپ بىرىپىنا ساكت تەلاس اوبىد نە كەرىي، تېلىو او جوش اوبىو تەنپىدىنىشى او پە كور كېي لەناروغۇ كىسانو سەتماس ونە لرى. دەغۇر لە قاشسوغۇ او كىيلاس چىخە استفادە ونە كەرىي. لە دورو خاورو او دىرىگىبو لە دود ئان وساتىي چىپ ناروغە نشىي. دىندىز دىرس خالاصىو ۋە ھەكىندا او لۇيۇي وىالى تەنپىدى كەرىي.

پۈستۈنى:

- ولى دىكۈر لە سامان او لوازمۇ چىخە پە احتىاط استفادە و كەپ؟
- كە چېرىپ خىطر احساس كېرە خە و كەپ؟
- لە تېرە چۈركۈ و سايلىو لىكە بىياتىي، چاقۇ، مىيىخ او بىرىپىنابىي و سايلىو چىخە د کار اخستلىپە وخت چە و كەپ؟

كورنى دىنە:



- زەدە كورۇنگى دى د احتمالىي خىطرونۇپە هەكلە مور او پىلار تە كىسىه و كەپ.
- ودى وايىي چىپ خە دەول دىريي بىپىنىي مەنە نىيولى شىو او خان چىنگە ساتلىي شىو.



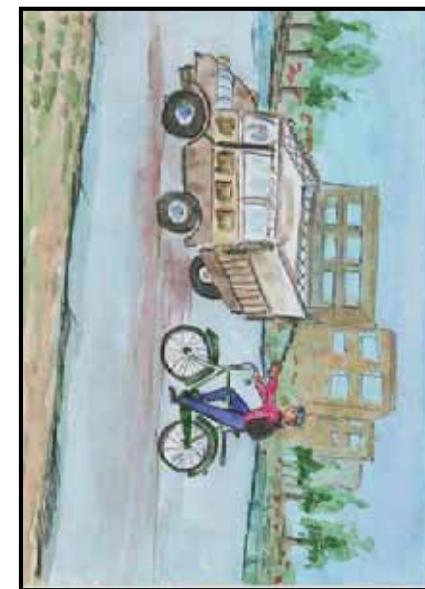


مۇخدۇزدە كۈرىكىي بەلمە ترافىكىي قۇانىيتو او اشسا رۆسە اشنا شىي يە واتۇنو باندى دېرىپلە پەخت كىي بەلمە احتىاط خىخە كار واخلى، لە موتور خىخە دىكىتىه كېدىلە او پىرلە كېدىلە پەخت كىي بە ئەن ساتا.



- دا تۇنۇ تر خىنگ يلى لارپى مو لىدى دى، لە هەغۇ خىخە خەد وخت كىتە ئاخلى؟
- دەھۇ خىطرونۇ نومۇنە واخلى چىپە سر كۈنى باندى بىي احساسسى؟
- موتور تەد پىرلە كېدىلە پەخت كوم تىكىي پەام كى نىسى؟

خەرەولە ترافىكىي پىرىنىتىنى



فعالىيەتىنە:

- كۆمىي ترافىكىي پىرىنىتىنى چې زدە كۈرىنگىي پىرىنىتىنى ھەندە پىرسم كەريي او نۇرۇ تەدى وپىتىي.
- زدە كۈرىنگىي دى لە منىھى وەھلۇ خىخە دەرامنخىتە شۇوتىر افېكى پىشىپ او پە سر كۈنىرۇ باندى لە تۈرپ لوبى او كاغذ پېراني، خەمەر امنىخىتە شىو خەنطۇنۇ پەبارە كېي خېرىي وکەي.

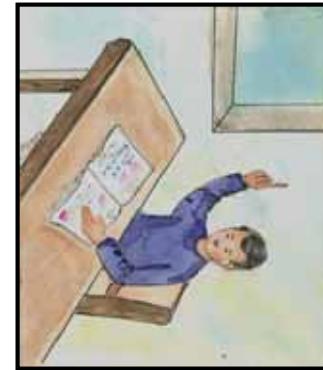
وې لولى او مفهوم تری واخلى



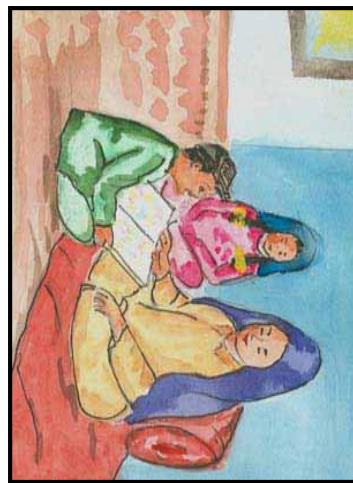
يە هەر خەمەنگىرى كى ترافىك خانگىرى قوانىن او ئىنبى نىبىانى لرى، كە چىرىپ دېلىسو خالكوا او موتە وانانو لە خوا مرا عاتات نىشى، زىزە بۇنىزونىكى ترافىكى يېنىپ رامنەتە كوي او ان چىپ دەرىگ سىب گۈرھىي.

مۇببادىل يەسر كۆنۋەباندى دېلىپوا لازۇ يە خەطۇنۇ، دېس تىم ھايىنۇ او ترافىكى اشارو پەبارە كى مەلۇمات تىلاسە كەپ چىپ خېل ۋانوئە لە ترافىكى خەنچەرەنە خەنچە وساتو.

بۇنىزى:



كۈرنى- دندە:



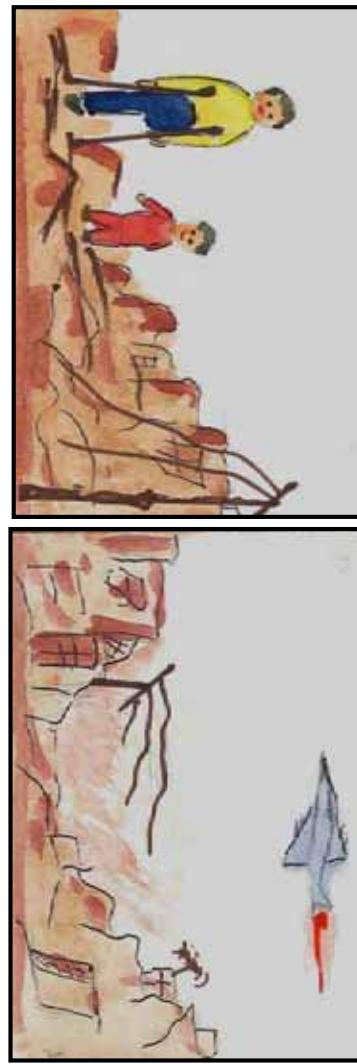
زدە كۆروننەكى دى د خەوترافىكىي اشسا رو انخورۇنە وباسى او خېل م سور او پىلار تىدە تىشىج كەپي. د ترافىكىي قواعدۇپە بارە كى دى يىوه جملە ولېكىي.



موخه: زده کورونکي به د وسلو او ماینونو له خطرنو سره اشنا شي او لویانو ته د
شکمنو شیانو د رپوت په ارزښت پوه شي.



- له وسلو او ماینونو سره لوړي خد خطر لري؟
- د لوړو سامان او یا نور شیان چې ستاسونه وي او چېږي پې ووښۍ خد کوي؟
- که چېږي ماین ووښۍ له خطر خنډه يې ځان خنګه ڙغورۍ او خوک خبروی؟
وړایي چې په پې انځورونو کې شد وښۍ؟



فعایتونه:

- زده کورونکي دې په ګروپونو کې تمیيل کړي چې له ناپېژندل شسوو شیانو او وسلو سره لوړي خد خطرناکه پېښه رامنځته کړي؟
- زده کورونکي دې په انفرادي توګه ووایي که چېږي پو شی شکمن وي خد بايد وکړو؟

ویب لوئ او مفهوم تری واخائی

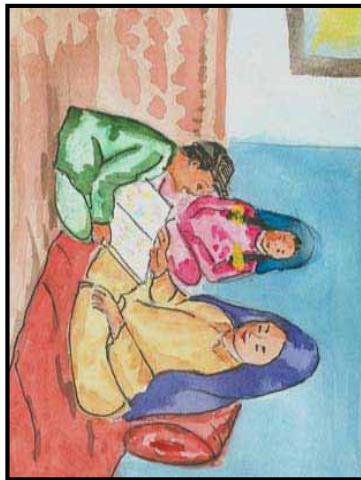


یه جنگ چیلو سیميو کی په ھمکه کی ماینونه،
ناچاودلی مسواد، تحریب ششی یانکونند او
متوڑونه موجود وي.



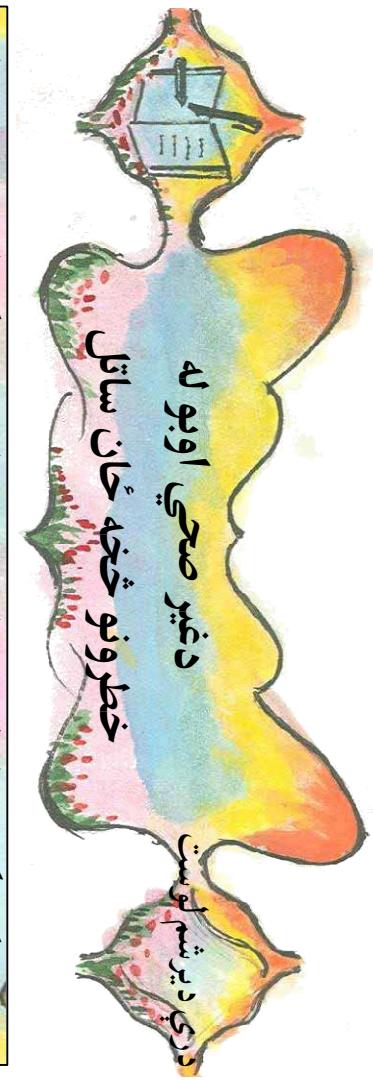
پوښتني:

- ولی په ورانو او تخریب ششو څایو کی لوړي ونه
کړو؟
- له وسلو سره لوړي څه خطر لري؟
- که چېږي په یو څای کی نا پیښندل شوښی شي
ووینې څه کوي؟

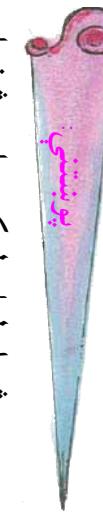


کورنۍ دندہ:

زده کروونکي دې دماین، ناچاود بدلو موادو
او وسلو د خطر و نو په باره کي درې جملې
ولیکي او د کورنۍ له غړو سره دې په دې
اروند خبرې په کړي.



مۇنخە زىدە كۈرنىكىي بىدە خېبىلۇ صحىي او بىو تۈپىر و كىرى او د غىير صحىي او بىر خەطرونۇ خەنخە ئەتكەنلىقىنىي.



- دەختىلۇ لېارە لە كۆمۇ او بىو خەنخە استفادە كۈرى؟
- ستاباسو يە نظر د سر خلاصۇ تېتى، (بىت الخلا) تەندىزىدى ئاھانو او بىدە خەن دىي؟
- غىير صحىي او بىدە رۇغتىلا لىارە خە زىيان رسوسى؟
- خەنگە كولى شو لە غىير صحىي او بىو خەنخە استفادە و كېرى؟
- وواسىقى بىلەندى انخورۇنۇ كى خەنۋىسى؟



فعالىتىنە:

- زىدە كۈرنىكىي دى پە گۈرپۈنۈ كى لە غىير صحىي او بىو خەنخە كار اخىستىل تىمىشىل كېرى؟
- زىدە كۈرنىكىي دى پە خېلۇ گۈرپۈنۈ كى د غىير صحىي او بىو د صحىي كولوپىدە طریقە خېرىپ و كېرى او دروستىدە دى خېلىپ ئىنلىپ نوروتە و وايىي.

ویب لوئی او مفهوم اتری واخلى

اوېد انسانانو د ژوندانىد پاپېت لپاره ھېرىپى

مهمى دى.



زموږ د بدن په جوړښت کې هم په زیاته اندازه اوېد شتە. که زموږ د بدن اوېد جوړښت کې هم په زیاته اندازه اوېد سهال، سختي په تېج او د زیاتې خوړۍ کېډوله املله له منځه لارې شسي. د پاکو اوږويه څنبلو، د مایع غذا او مېډو په خورلو سره د ویم څلې پوره کېږي د غیر صحې اوږو څنبلو وجود ته زیان رسوی ځکه چې د سارو غیو د لېږدونې سبب ګرزي. نو بايد لم سرتېتو څاه ګانو، د اوږو له ننل او بېبې څنډه چې پاکې اوېد لري استفاده وکړو. که چېرې صحې اوېد نه وي د ډیالې اوېد ډیالې د سرخلاصې څاه اوېد جوښو او استفاده ترې کړو. څاه بايد له تېقى څخه لارې وي.

پوښتنې

- د څنبلو لپاره له څډه ډول اوږو څخه کار اخلو؟
- د څاه او ننل په اوږو سر سيره له نور کومو اوږو څخه بايد استفاده وکړو؟
- اوېد څډه ډول د څنبلو وړ ګرځي؟
- آیا تېقى ته د بېډي څاه اوېد استفاده وړ دي؟



کورنۍ دندنه:

- له خپل پیلار او مور سره دغېر صحې اوږو یه اووند خېرې وکړي وړايې چې ولې څاه له تېقى څخه لارې اوسي؟



د حفظ الصحې مواعاتول



موخنه زده کوونکي د حفظ الصحې ارزښت ويښتنی او په وړخنې ټوند کې بې رعایت کړي.

- د خپل ځان دروغتیا په خاطر کوم کارونه سرته رسوئ.
- د نایاکو مهورو او تر کاريو خپول د شه سبب کېږي؟
- تهني ته تګ وروسته ولې لاسونه په اوږدو او صابون پېښځو؟
- د حاجت دلري کولو لپاره له ازادي هو اخخده استفاده زموږ صحبت او د استوګنې چاپېریال ته څه زیان لري؟

پښتنې

وړایې چې په انځرونو څه وښې؟



فعاليتونه:

- زده کروونکي دې په ګروپونو کې له ډوله، څخنه مخکي او وروسته او یا د حاجت له لري کولو وروسته په صابون او اوږدو دلاسونو پېښینځل تمثيل کړي.
- زده کروونکي دې په ګروپونو کې مستوره وکړي چې ډول د نه پېښینځل شوو مېوو او تر کاري، له زیان څخنه ځان ساتلي شي.

وې لولى او مفهوم اړۍ واخلى



روغتیا د خدای(ج) ستر نعمت دی، باید زیار وباسوچې خپل بدن او لباسونه پاک وساتو، دسکرتو له دود، چلم او ننسوا درو څخه حان وساتو. د حاجت له لري کولسو وروسته خپل لاسونه په صابون او اوږوياک پرمختو. له ناپاکو مېرو او ترکاري، څخه کار وانځلو.

خپل چاپریال له کتاباتو څخه یاک کړو. حیوانی او انسانی فاضله مواد نښت کړو. په دې دول کولای شود ناروغیو دلپېډو مخه ونیسو موږ مسلمانان یو او پاکوالی د ایمان یووه برخمه ده. نو باید د پاکالې په برخمه کې زیار وباسو.

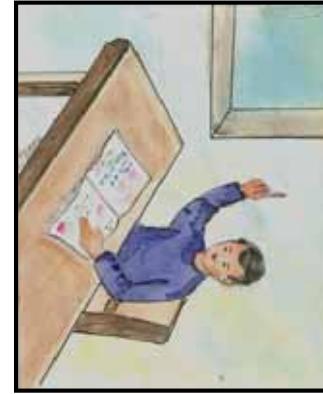
پوبتنې:

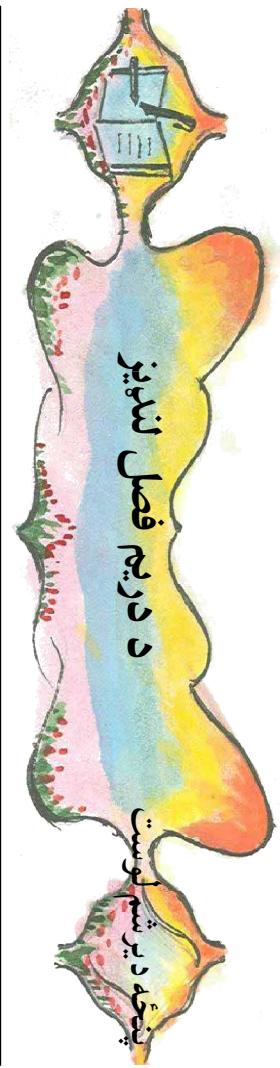
- د بدنه او د استوګنې د چاپریال پاکوالی څخه ګتې له رې؟
- ولی د حاجت له لري کولو څخه وروسته د لاسونو پرمختل مهم دی؟
- د سترګو، غورډونو، غابښونو او خپلو نوکونو څرینګه ساتنه وکړو؟

کورني، دنده:



هغه څه چې زده کورونکو زده کړي دې له خپل پلار او مور سره دې پېړي خبرې وکړي ودې وايې چې خپل، دکور او تھې، پاکوالی څه دول وساتو.



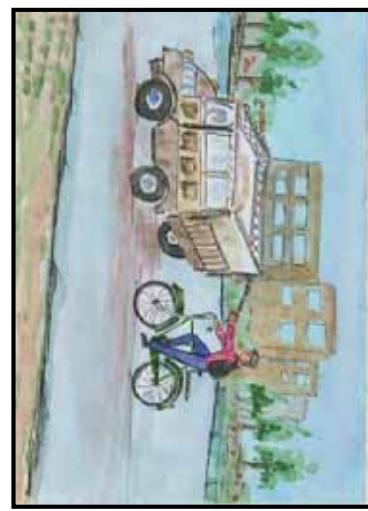


د دریج فصل نهادن

یا تو ی تھرین کری چی پہ عاد تو نو یہ بدل ٹھی۔
بوجہ: زدہ کوونکی بہ دیا شسود مطابق تکرار و کری او ھعہ جدھ جی د ھغوری مھارت

卷之三

-



و را یئی پچی په ان حور و نو سی حله و نینی

فِعَالَتْ

- زده کونکی دی ہگر پیوںو کی پر ھفے چھے چبی دی فصل د لوسٹلو شخزدہ کرپی او تر اوسه بی عملی کرپی دی خبرپ و کرپی او وروسته دی خپلوا تو لکیوا لو ته و اوایبی.

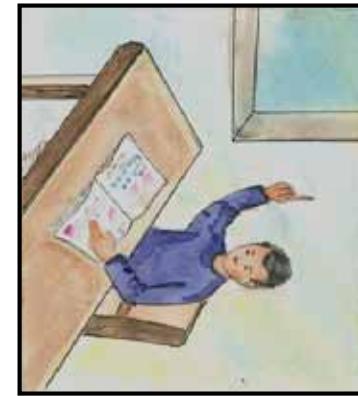
وبي لولي او مفهوم تري واخلي

موجب ما شومن بايد خپلو و رخبيو فعاليتونه
متوجه او سسو چسي زلزي، سيلاب او سختو
توفانو او مانيونو له خطر خخه يه امن کي او سو
او د امن ھاينو ته پناه يوسو، له نه پيرندي شو
شياني، بريينا يي ساما ان الا تو ته لاس و رندي نه
کرو. خپله او مجيطي حفظ الصحه مراجعت کرو.



۱۰۷

- د طبیعی پیشتو د حطر و نسویه هملکه حله پوهیبزی؟
 - خدھ دول د خپل ځان او کور سانته کوي؟
 - دشکمنو شیانو پیه لیدنی سره چاتنه خبر ورکوي؟
 - خپله رو غتیا خنګه رعايت کوي؟



مکالمہ



زدہ کوونکی دی د ھعد ھدید بارہ کی چھپ لہ تپرو
لوستونو ٹخنے پی زدہ کری دی لہ خپلی کورنی
سرہ خبری پری وکری او پہ تطبیق کبی دی دخپلی
کورنی د غرو مرسنہ وغواری.

څلورم فصل



موخمه: زده کورونکي به پوهه شې چې د نوروله مرستې، همکاري، او همدردي، خنځه
قدراياني بنه کاردي.



- ايا کله ستاسو د نظرېب قدردايی شوې ده؟
- د نورو کومو کارونو قدردايی وکړو؟
- کله مو د نورو بنه نظر اوږدلى دي او د هغه قدردايی مو کړي ده؟

ووايې چې په انځورونو کې شه وينې؟



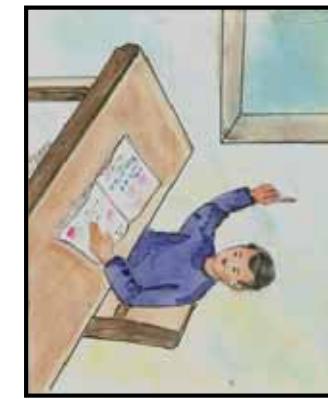
فعاليتونه:

زده کورونکي دې په څلور کسیز ګروپ کې تمثیل وکړي چې شه دول د یو بل د
مرستې قدرو کړو؟
زده کورونکي دې ځاتنه ځاتنه د یو بل د بېپګنو د قدراياني په هکله نظر ورکړي.

وسي لوري او مفهوم تري و اخلي



زموره ژوند په کور او بنسونجي کې په گلهه توګه
تېرىپېي. بايد نېشك کارونه سرتنه ورسسو چې نور
زموره د کارونو قدر داني وکړي او که څوک له موره
سره مرسنته وکړي موره بايد د هغه څخه منتهه وکړو.
چې د هغه د هځروني سبب شسي او تل بايد له اړو
کسانو سره مرسنته وکړو.



- ولی دنورو د نظر قدر داني وکړو؟
- څه وکړو چې نور زموږ قدر داني وکړي؟
- ستاسو له کوم کارڅخه بنسونکي صاحب
قدرا داني کوي؟

کورني دندنه:



د هغه کارپهه هکله چې تاسو سرتنه رسولي
اوښورونکي یې قدر داني کړي ده خپل په لاراو
مورته کيسه وکړي او د هنودي نظر په توګي
کې وړاي.



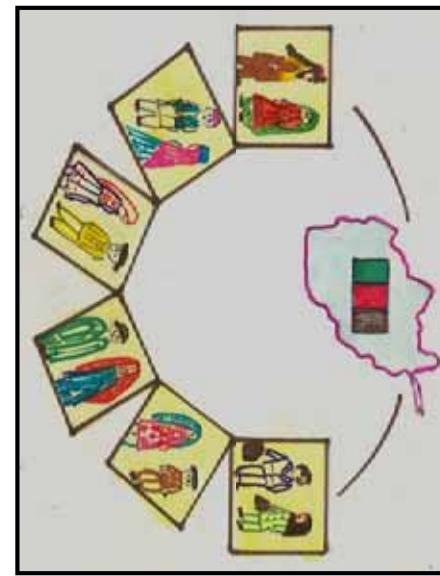
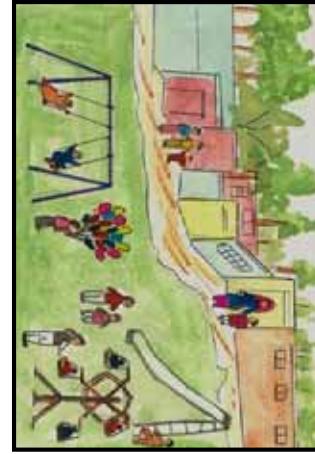
زموږ د هپواواد قومونه

اوهد پېرسام لوس

موخته: زده کورونکي به پوهه شي چې په ګران هپواواد کې زیات قومونه په ګډه ژوند کوي.

پښتنې:

- آيا پېلا پېلو قومونو تر منځ دودونه توپیر لري کډ خنځمد؟
- د پېلا پېلو قومونو تر منځ ورته والي لیدل کېږي کډ نه؟
- آیا زموږ به وطن کې پېلا پېل قومونه ژوند کوي؟
- وړایې چې په انځورونو کې څه ویسي؟



فعاليتونه:

- زده کورونکي دې په انځرادي توګه د خپل قوم د را جو نو په هکله نورو ته معلومات ورکړي.
- زده کورونکي دې هغه ورته والي چې د قومونو تر منځ شته وړابې.

وې لوئ او مفهوم تری واخلى



زمودې به هېرآد کې بېلا بېل ورونيه قومونه ژوند کوي چې يو پېر بل د ورونيه شان گران دی. تول قومونه چې په افغانستان کې ژوند کوي د خپل ګه هېرآن افغانستان د آبادی، لپاره کار کوي. له خپلواکي او آزادي، ځخنه ېې ګه دفاع کړي ده او کوي ېې.

په افغانستان کې او سېد ونکې بېلا بېل قومونه بېلا بېل د ودونه لري او د يو بل دودته درناوی کوي.



پښتنې

- آيا ستابسو د قوم دو دله بل قوم سره توپیر لري؟
- آيا د هېرآد نورو قومونو له د ودونو سره بلديا محکته لري؟
- آيا د هېرآد د آبادی د یوه قوم وظيفه ده ياد ټولو قومونو؟

کورني، دنده:

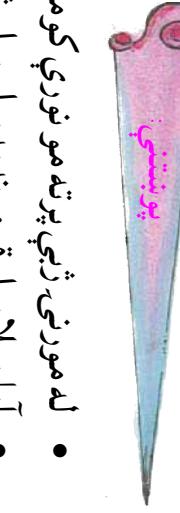


- زده کوونکي دې د لوست په هکله له خپل پلار او هور سره خبرې وکړي د پیلا پیلو قومونو د دو دونو یه هکله دې له خپل مور او پلار څنډه پښتنې وکړي او د هغاريي نظر دې خپلوا ټولکیوا لوته وایي.



مونه زده کوونکی به د هبود له پیلا پیلو زبو خبرتیا تر لاسه کپی او له زده کولو سره
به بی مینه پیسا شی

- له مورنی زبی پرته مو نوری کومی زبی زده دی؟
- آیا پیلا پیل قومونه يه پیلو پیلو زبو خبری کوی؟ مثال يه وايی؟
- ستاسو يه نظر د پیلا پیلو زبو زده کوه خد گتهه لري؟



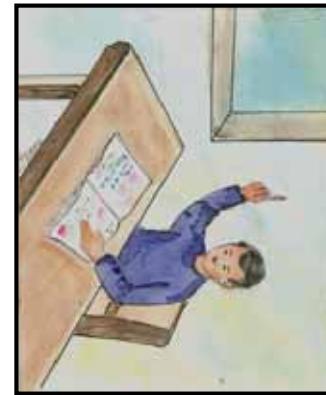
فعایتونه:

- زده کوونکی دی پیله څلورو ګرونو د بیلا پیلو قومونو استازیتوب وکړي او تمثیل دي کړي چې هېږدې دوستان دی او د یو بل زې زده کوي او خپل مطلب
- پېړی حلوی.
- زده کوونکی دی په انفرادی دول د زبو په باره کې خبری وکړي او یوه ګیسه دې په ګلهه وايی چې زده بې وي.

وې لولى او مفهوم تری واخلى



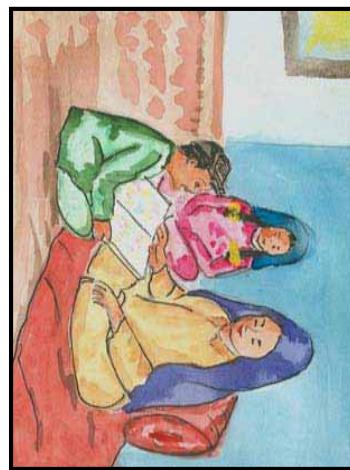
لکه څنګه چې په افغانستان کې ورونه قرومونه پیلاپل د دونه لري د هغوي ژبې هم یود بل سره توپیر لري دی ځینې په پښتو یا درې خبرې کوي او ځینې نور په نورو ژبو لکه ازېکي، پشنه یې، ترکمني، نورستاني، بلوخني، او پاميري ژبو خبرې کوي موږ ته لارمه ده چې نورې ژبې هم ژده کړو چې د یو بل په خبرو پیوه شو او یو له بلمه سره مفاهمه و کړو چې پورې شو.



پښتنې:

- آیا بېلا پېل قومونه په پلاپلور ژبو خبرې کوي؟
- د نورو ژبوزده کړه څه ګتنه لري؟
- که موږ له نورو ژبو سره بلټيا ولرو، کولۍ شو چې په هغنو مفاهمه و کړو او دوستان پیدا کړو؟

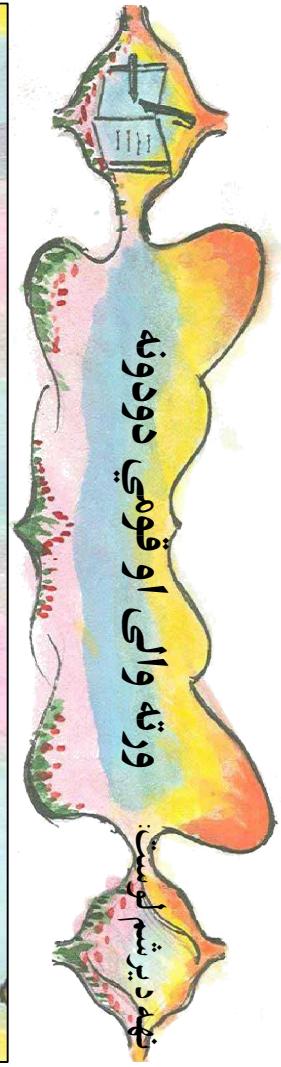
کورنۍ دندہ:



زده کورنکي دې له مورنې ژبې پرته بله هره ژبه چې یې زده وي په هغې کې یوه کيسه یا یوه فکاهې زده کړي او خپلو تولګيوالو ته دې وړايی.

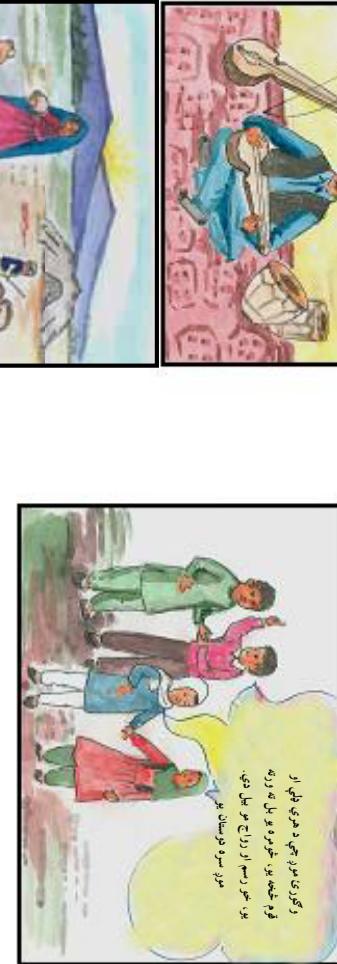
وہ کوئی شے اکارے وہ کوئی دوسرے

لکھ کر نہیں تھم اکا ڈب، تھی بھوہ، تھی می پی خواہ تکڑا زدہ کوونکی بہ پہنچ کی پوہ شی دیتا یہ قدموں پر تمنج و تند والی، اور کلہی



پرہنسی

- آیا د نورو قومونو له دودونو سره اشننا یاست؟
 - آیا د قومونو تر منځ انسانی او توپنځی اړیاوا په والي لري؟
 - آیا د سرپنه، لباس، او خوراک له پیله د قومونو غونښتنې یو هول دي؟



فِعَالِيَّتُهُ:

- زده کوونکی دی په چپسو کروپیسو کی د فوموسو د نکھو دودوتسو په هملدله جبری
وکړي او نورو ته دې واړي.
زده کوونکی دی په ګروپنزو کې تمثیل کړي چې خمہ ډول د بوبل د دوونسو ته
درناؤی وکړي او هغه خنیل وګنې.

وېي لوئى او مفهوم ترى واخلى:



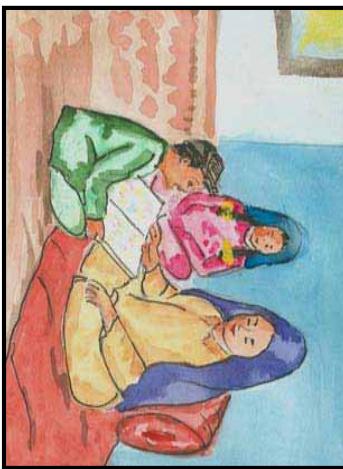
موب د بېلۇ بېلۇ قومۇنۇ زدە كۈونكىي يې يۈرۈلگىي
كىي لىست كۈرۈ او يىو د بل دوستان يۈرۈبلە
درناساوى كۈرۈ. اڭشە د ونسى، رىنگ، پوسىتكىي،
وېبىتانا او خانگىتىا و له املە يۈرۈلە ورته يۈرۈ.
مۇب تۈرل ھىدى ايتىا وى لە كۈر، لىباس، غەذا،
لەنا رۇغىيۇ خەان ساتانە او ن سور. دەغە راز كار او
بوختىا او سالام بىسۋەنیز چاپىرىال او تىر تۈرلە مەھەم
اڭشىت خالکو دىن د اسلام سېپىتىلىي دىن دى.
سەرەلدى چىي يە ئىنۇ دودونو كى تۈپىر لە مۇبزىيات مەستىركى دودونە ھەم لەر.

پۇرتىنى:

- خىنگەد تۈلۈ قومۇنۇ دودونو قدر و كۈپ؟
- د قومۇنۇ تەمنىڭىدې اپتىا وى كۆمى دى؟
- آيا پوهىرىي چىي سىتساسو د هەغۇ تۈركىيەلەر
منىڭ چىي د نۇرۇ قومۇنۇ خەندە دى ۋەرته والى
لېدل كىيىي.



كورنى دىندە:



زدە كۈونكىي دې قۇرمىي ورته والى يە بارە كىي لە
خىپل مور او پىلاز سە خېرىي و كەرى د دوو قۇرمۇنۇ
تەرىمنىڭ دى د ورته والىي او قىرمىي دودونسو لىست
جورە كەرىي.



ښداری او ګلیوالي ژوند

څلمنېسم لوعي

موخته زده کوونکي به دښاري او ګلیوالي ژوند ترمنج توپير ويپري.

- ښداري او ګلیوالي ژوند څه توپير لري؟
- ولې له ښدارونو څخه لري ګلیو الو سیمومو ته د تغريج لپاره ټهو؟
- ځرنګه کولی شو چې خپل چاپېریال پاک کړو؟
- وړايۍ چې په انځورونو کې څله وئني؟

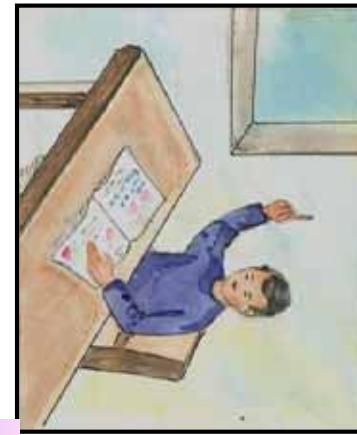


فعاليتونه:

- زده کوونکي دې په څلور کسیزو ډلو کې تمثيل وکړي
- اود ښاري چاپېریال په هکله دې خبرې وکړي.
- زده کوونکي دې په انغرا دي توګه، د استوګنې ھغه چاپېریال انځور کړي چې هغه یې خوبېږي او وروسته دې هغه انځور نورو ته وښېږي.

وې لولى او مفهوم تری واخلى!

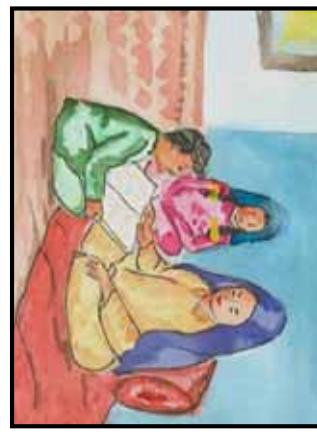
خدای (جل جلاله) تول موجودات پيبدا کړي دی اود انسانانو لپاره یې د استوګنې چاپېریال پاک کې ورکړي دی ځینې انسانان په نښارونو او ځینې بشارونو څخه لري په کلیوا لو سیموم کې ژوند کوي. بشاری او کلیسا لی چاپېریال تربیت لري، پساري چاپېریال بنه هوا نه لري خود کلیسا الی چاپېریال هوا بنه وي، ځکمه چې هلاته ګنډه ګونډه کمه او بېه ېږي او زیات ځنګلوبه موجود وي.



پوښتنې:

- ولې بشاری او کلیسا لی چاپېریال توبیز لري؟
- کله مو د چاپېریال د بنه کولو فکر کړي دی؟
- ستاسو په نظر د استوګنې لپاره کوم چاپېریال غوره دی.

کورنۍ نده:



زده ګورنکي دې په دې موضوع عاګانو له خپلې ګورنې سره خبرې وکړي ده ځعنوي نظر دې واوري او خپلسو تولکیو الوته دې د استوګنې نسمه چاپېریال ور ۋېئرني.

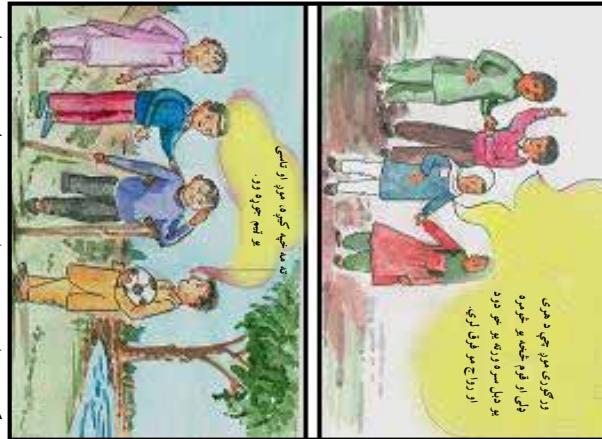
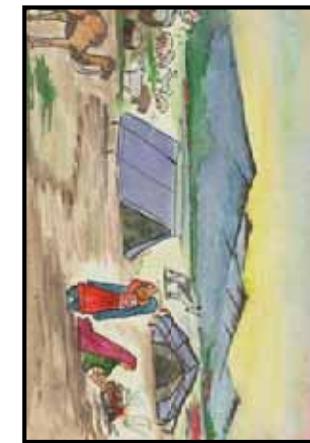


د څلورم فصل لندیز

موخه: زده کونکی لوستل شوی مفاهیم او د فصل در سونه تکرار او د هغه شنخه په ورخنی ژوند
کې کارواخلي.



- د نورو ژبوزده کړي ته څه اړتیا ده؟
- د سیميو ترمنځ دودونه څه توپیر لري.
- د پیلا پیلو قومونو خلک څه ورته والي لري.
- آیا د انسانانو د استوګنې چاپېریاں توپیر لري؟

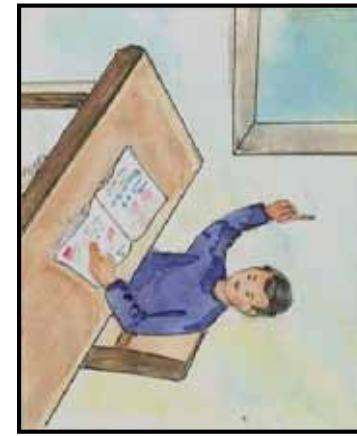


فعاليتونه:

- زده کورونکي دې په ګروپونو کې خبرې وکړي او ودې وايې چې له ټېرو لوستونو
شنخه یې کوم کارونه او پېک عملونه زده او عملې کړي.

وسي لوئي او مفهوم تري والخلئ

موږنې ټول زده کروونکي ټول هغه مفاهيم چې په
دي کتاب کې موژده کړي دي په خپل ژوند کې
تري کار اخلو زیارت باسو چې د یوبال ژبه زده کړو
او د یوبال رو اجنوونه درناتوی ولوو.

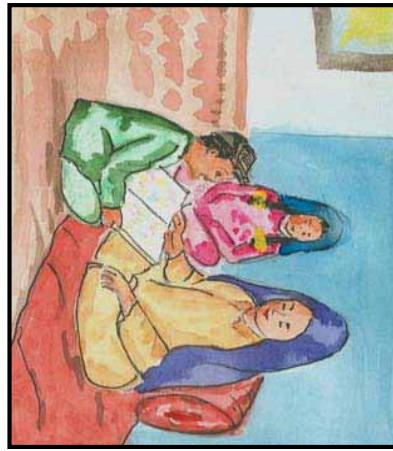


پوښتنې

- د ېپلا ېبلو ژبوزده کړه څه ګتهه لري؟
- د بناري او کلیواли چاپېریال تسویر څه شي
دی؟
- د بېلا ېبلو قومونسو د دونسو څه ډول
درناتوی وکړو؟

کورنۍ د نده:

زده کروونکي دې د هغه مفاهيمو په باره کې
چې زده بې دې له خپلو کورنیو سره خبرې
وکړي د هغويي نظر يې دې واوري او په هغنوو
دې عمل وکړي.



Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library